

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.
Velja za vse leto..... \$6.00
Za pol leta..... \$3.00
Za New York celo leto... \$7.00
Za inozemstvo celo leto... \$7.00

GLAS NARODA

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 105. — ŠTEV. 105.

NEW YORK, FRIDAY, MAY 5, 1922. — PETEK, 5. MAJA 1922.

VOLUME XXX. — LETNIK XXX.

PREMOGARJI O OBOROŽENEM POHODU

PRI OBRAVNAVI PROTI PREMOGARJEM SO OPISALI TRGOVCI OPLENENJE PRODAJALEN. — DRŽAVNI KOZAKI NA DELU. — CENA PREMOGA SE JE ZVIŠALA. — PRICHEVANJA DRŽAVNIH PRIČ SO GOR OSTASNE IZMIŠLJOTINE.

Charlestown, W. Va., 3. maja. Armada premogarjev, ki je navela na Logan okraj tekom preteklega poletja, je bila mobilizirana baje na temelju povelja, katero je baje izdal okrajni glavni stan United Mine Workers of America v Charlestown. — kot je izpovedal danes kot pričča Walter Blount, neki unijski premogar.

Povelje je prišlo indirektno njeemu. — je rekel. — naj v družbi telesno sposobnih mož organizira Logan okraj. William Blizzard, unijski uradnik, proti kateremu se sedaj vrši obravnava, je dal premogarju James Kingu indirektno povelje, naj pošlje nadalje ne oboje ljudi na Blair Mountain, kjer so se vršili boji.

Člani njegove krajevnice unije, — je rekel King, — so prispevali tri tisoč dolarjev za puške potem, ko so jih nagovorili njih uradniki, ki so rekli, da namravajo odkorakati proti Loganu in Mingo ter dostaviti, naj vzame hladne preki sod, ker ga bodo iztrebili.

Država je poklicala na pripevanje več trgovcev, ki so pripovedovali o plenjenju v njih prodajalnah od strani "ustašev". Rekli so, da so izubili blaga v vrednosti več tisoč dolarjev.

J. N. Stone, ki je železniški kontraktor iz Charlestowna, je pričal, da je ob času, ko je delal v bližini Winifred, čul neko skupino premogarjev, ko so satvili pred log da naj gredo v Charlestown, počivo urade listov ter obesijo governerja.

Na temelju križnega zaslišanja pa je pozneje priznal, da ne ve, če so bili oni, ki so to govorili, delodajalci ali premogarji, ker ni smatral ob onem času teh groženj za resne.

Nastopilo je še več nadaljnih, pri čem malo verodostojnih, ki so pričale, kako so "uporni" premogarji ropali po njih prodajalnah ter odnašali vsakovrstne stvari, od obleke pa do municije.

Pittsburgh, Pa., 3. aprila. — V sled poziva na "fair play", katerega so izdali zastopniki United Mine Workers v stavkarskem ozemlju Fayette okraja, sta šerif Shaw in Smith, kapitan državne gas orožništva sklenila iti "fifty-fifty" s premogarji ter dovoliti unijske zborovanja na prostem zraku pod pogojem, da bodo redna in da se bodo vršila strogo v soglasju z regulacijami, katere so uveljavile oblasti v stavkarskem ozemlju.

Na nekem velikanskem zborovanju premogarjev, ki se je vršilo v Merrittstown, je rekel glavni

organizator, William Feeney, ko je nagovoril tri tisoč mož:

— Nadaljevanje teh sestankov je bilo omogočeno vsled dogovora med šerifom Shaw, kapitanom Smith ter zastopniki premogarjev. Nadaljevanje zborovanj je v vaših rokah. Bodite pazljivi. Šerif in kapitan sta se dogovorila, da pojmeta "fifty-fifty" z vami, a če hoste postali neredni ter vsled tega izgubili stavko, ne bo mogoče dolžiti vaših voditeljev.

Kljub ponovnih izjavam načelnikov zvez delodajalcev, da je bilo povpraševanje po premogu le malo povečano vsled zmanjšane produkcije, je cena vsih vrst mehkega premoga poskočila tako v pittsburskem kot v Connellsville okraju.

VARŠAVSKI ŽIDJE V VELIKI NEVARNOSTI

Študentje napadli majsko zborovanje. Židje so obdelovali z noži in s palicami.

Odansk, 3. maja. — Iz Varšave poročajo, da so se vršili tam veliki nemiri ob priliki praznovanja prvega maja. Poljski študentje so napadli zborovanje židovskih delavcev, navzoče pretepali in jih zbadali z noži.

Nemiri so se začeli, ko je stopil na pozornico socialistični poslanec dr. Schipper. V sled medklicev je moral svoj govor večkrat prekiniti. Študenti so slednjic stegali židovske zastave z drogov ter s ose dejanski lotili zborovalcev. Židje so v strahu ubežgali.

Ranjen je bil tudi ameriški državljani Joseph Brody, ki je prišel iz Moskve ter se mudil par dni v Varšavi.

Mir je nastal šele zatem, ko je stopilo vojaštvo v akcijo.

UNIČIL DRAGOCENO VIOLINO

Atlantic City, N. J., 4. maja. — Tristo let stara Stradivarius violina, vredna nekako dva tisoč dolarjev, ni pomenjala nič za Gustava Spjeniole, ko so ga drugi člani nekega tukajšnjega orkestra dražili ter se norčevali iz njega.

Čakal je, da so ostali muzikantje je zapustili svoje prostore, nakar je pričel razbijati vse instrumente, katere je mogel doseči, pri čemur se je poslužil ene violine kot zadnjega orodja, da dokonča delo uničenja. Ko se je vrnil lastnik violine, Harry Loventhal, ni ostalo od krasne violine ničesar drugega kot mešanica razbitega lesa in strun.

Spjeniole je bil aretiran radi hudobnega poškodovanja tuje lastnine ter stavljen pod jamščino tisoč dolarjev.

TRJE MRTVI NA ŽELENIŠKEM KRIŽIŠČU.

Greensburg, Pa., 4. maja. — Trije možki so bili ubiti in en je bil poškodovan tukaj, ko je neki protu iztoku vozeči vlak zadel v avtomobil, v katerem so se dotični vozili pri Manor Crossing Pennsylvania železnice.

Prememba!

Parnik Belvedere, ki je bil prvotno doleten, da odpluje 14. junija, bo odplul en teden prej, to je 7. junija.

Frank Saksar State Bank New York

PRIZOR S TURŠKO GRŠKE PR ONTE. Slika nam kaže grške čete, ki napredujejo proti Turkom v Mali Aziji.

AMERIŠKA POSADKA V NEMŠKEM OZEMLJU

Mogoče bo ostal majhen del ameriških okupacijskih čet ob Renu, posebno na prošnjo Nemčije same.

Washington, D. C., 4. maja. — Kot je izjavil danos vojni tajnik Weeks, se vojni department še ni odločil, glede tega, če naj ugodi prošnji zaveznikov in Nemčije same, da bi ostala še naprej majhna ameriška posadka, obstoječa iz peisto do tisoč mož, ob Renu.

Kakor znano se je dne 20. marca tukaj objavilo, da je odredil predsednik Harding umaknitev vseh ameriških čet z nemških tal dno dne prvega julija tekočega leta, a medtem se je politični položaj tako izpremenil, da bi tako zavezniki kot Nemei sami smatrali popolno izločenje Amerikancev iz evropskih zadev za veliko nesrečo. Kot se splošno priznava, so ameriške čete v veliki meri pripomogle k stabiliziranju položaja.

Dejstvo, da se razmišlja tukaj o izpremembi prvotnega povelja, je prišlo na dan s tem, da je sporočil polkovnik Campbell King senatorju Harrisu iz Georgije, naj se zaenkrat opusti sprejemne pozdravne načrte ob priliki povratka osmega infanterijskega polka v Savannah, Ga., ker bodo najbrž posebne okoliščine, katerih ni bilo mogoče videti vnaprej, zavlekle povratek tega polka.

750,000 DELAVCEV IZPRTH.

London, Anglija, 4. maja. — Pri četrtine milijona delavcev v strojni industriji so sedaj izprte in od teh 600,000 danes vsled spora, ki je nastal glede vprašanja obratnega vodstva.

Soglasno z objavo, ki je bila izdana pred kratkim, so delodajalci odprli svoje tvornice za vse, ki so pripravljeni za pet pričet z delom na temelju pogojev delodajalcev, a je malo delavcev se je poslužilo te prilike.

Pričela se je uradna preiskava glede vzrokov tega spora.

ZASTRUPLJEVALNA AFERA V CLEVELANDU.

Cleveland, O., 4. maja. — Okr. pravdnik Stanton je rekel danes, da bo kemik, ki preiskuje bistvene organe zadnjega moža osumljene ženske, še tekom današnjega dne podal svoje poročilo. Če je našel strup v teh organih, bo Stanton takoj naprosil veliko poroto, naj dvigne proti dotični ženski obtožbo radi umora.

O celi zadevi bomo poročali, kakorhitro se razvije naprej.

NOVI RAZVOJI V ZADEVI BRUNEN

Poleg dveh aretiranih v zvezi z umorom lastnika cirkusa Brunena, bodo aretirali še žensko.

Mount Holly, N. J., 4. maja. — Detektivi, ki majo v rokah morilno zadevo "Honest John" Brunena, lastnika cirkusa, ki je bil ustreljen dne 10. marca tekočega leta na njegovem domu v Riverside, v bližini tukajšnjega kraja, so večeraj namignili, da bodo najbrž izvršili nadaljnjo aretacijo v zvezi s to zadevo in sicer v teku naslednjih šest in trideset ur.

Harry Mohr, svak umorjenega moža ter Charles Powell, neki koncesionar v cirkusu, se nahajata kot jetnika v tukajšnji okrajni ječi, kjer čakajo na akcijo velike porote.

Mohr je bil aretiran pretekli četrtek na temelju priznanja, katero je baje podal Powell, da ga je kupil Powell puško, naj ubije Brunena.

Včeraj so krožila poročila, da bo najmanj ena ženska aretirana v zvezi s to morilno zadevo. Okr. detektiv Ellis Parker je rekel, da je ugotovil zastavljalnico v Philadelphiji, deset milj od tukaj, kjer je kupil Powell puško, s katero je bil izvršen umor.

Sla sorodnikov in prijateljev umorjenega moža, ki pomaga oblastim, je bilo povečana večeraj vsled prihoda George Weinerja, ki je bil do pred kratkim glavni kuhar v cirkusu. Weiner se je posvetoval z detektivom Ellisom ter krajnim pravdnikom Kelseyem sklozi več kot eno uro. Pozneje je rekel, da je bil informiran od uradnikov, da je na dan po umoru Mohr svetoval okrajnemu detektivu, naj zasliši Weinerja. Weiner je rekel, da je dal uradnikom info. macije, ki bodo pomagale pri razkritju motiva za zločin

POGODBI Z AVSTRILJO IN MADŽARSKO.

Washington, D. C., 4. maja. — Senat je sprejel večeraj zvečer v tajni seji resolucijo, s katero se avtorizira predsednika, da obnovi staro izročilno pogodbo s prejšnjo avstro-ogrsko monarhijo in sicer z Avstrijo in Madžarsko ter nadalje resolucijo, ki avtorizira predsednika, da obnovi staro copy right pogodbo z Madžarsko.

ROJAKI, NASČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH

BOJI NA IRSKEM ŠE NISO PONEHALI

Deset ranjenih v bitki. — Štirje konštabelji ustreljeni iz zasede. Za soglasje v repub. armadi.

Dublin, Irsko, 4. maja. — Deset članov redne irske republikanske armade je bilo ranjenih tekom dva dni trajajočih operacij v Kilkenny. — se glasi v oficijelnem poročilu glavnega stana irske republikanske armade. Tudi med nerednimi četami je bilo več ranjenih in redne čete so ujele 108 mož.

Soglasno s poročevalcem lista Irish Independent sta ostala markiz in markiza of Ormonde v svojem gradu tekom zasedanja tega gradu od strani nerednih čet in tekom obleganja in zavzetja gradu od strani rednih čet republikanske armade.

Markiz je rekel poročevalcu, da so bili njegovi doživljaji vznemirljivi ter neprijetni, a dostavil, da je postopala republikanska stranaka z njim na skrajno uljuden način. Markiz in markiza sta dobivala svojo lastno hrano in vojaški niso prišli v nobeno sobo, če ni postalo to potrebno iz vojaških razlogov.

Belfast, Irsko, 4. maja. — Trije člani ulsterskega posebnega orožništva so bili tekoče ranjeni, ko se je streljalo nanje iz zasede pri Ballyronan v južnoiztočnem delu okraja Londondery večeraj zvečer. En konštabel pa je bil ranjen v slični aferi pri Cookstown, okraj Tyrone.

Dublin, Irsko, 4. maja. — Velik del prebivalstva Irske, ki se zavzema za mir, je danes pričakoval posledice večerajšnje značilne akcije parlamenta, ki je odredil, da morajo nasprotujoče si stranke v irski republikanski armadi takoj prenehati s sovražnostmi ter skleniti premirje.

ZENA LLOYD GEORGE-A SE JE PONESREČILA.

Genova, Italija, 4. maja. — Mrs. Lloyd George, žena angleškega ministrskega predsednika in njegova hči Megan sta bili nekoliko poškodovani danes tekom neke avtomobilske nezgode, ki se je pripetila v bližini Nervi, majhnega mesta, štiri milje južno-iztočno od Genove. Avtomobil, v katerem sta se vozili, je trčil skupaj z avtomobilom, v katerem se je nahajal s'n rumunskega ministrskega predsednika Bratianu. Sposobnost in rladnost obeh šoferjev sta preprečila večjo nezgodo.

FRANCIJA JE DELOMA ODOBRILO POGODBO

FRANCOSKI KABINET JE SPREJEL GENOVSKO POGODBO GLEDE NE-AGRESIVNOSTI MED DRŽAVAMI IN SIER Z ENIM PRIDRŽKOM. BOLŠJEVIKI BODO NAJBREŽE SPREJELI REKONSTRUKCIJSKI PROGRAM LLOYD GEORGE — GOST ITALJANOV.

Pariz, Francija, 4. maja. — Francoski kabinet je danes popoldne odobril besedilo predlaganega dogovora ne-agresije, o katerem se razpravlja na Genovški konferenci, a s pridržkom, da se tega dogovora ne sme razlagati tako, da bi izgubila Francija kate-rekoli pravice, katere ima na temelju sklenjenih pogodb.

Genova, Italija, 4. maja. — Delegati sovjetske misije bodo najbrž sprejeli v splošnem rekonstrukcijski program, katerega so sestavile veslele, čeprav bodo vrinili številne predloge, ki se bodo tikali posameznosti.

Glavni viri nasprotovanja od strani Rusov bodo najbrž ostali v tem, da izključuje program priznanje sovjetske vlade ter člen, o katerem se je že toliko razpravljalo in ki se tiče povrnitve privatne lastnine inozemcev v Rusiji ali pa kompenzacije za to lastnino.

Druge točke, o katerih se bo razpravljalo, se tičejo zatrtja revolucionarne propagande od strani bolševikov ter popolne odsotnosti katerekoli ponudbe od strani zaveznikov, tikajoče se direktnih vladnih posojil.

Francoska delegacija čaka nestrpno na izid konferene v Parizu med Barthoujem, načelnikom delegacije ter ministrskim predsednikom Poincarejem glede ruskega vprašanja, predlaganega dogovora glede neagresivne politike, za katerega se zavzema angleški ministr, predsednik Lloyd George ter končno vprašanja nemške vojne odškodnine.

Medtem pa so dali Francozi izraza svojemu mnenju, da ne bo prišlo do nikakega neposrednega priznanja ruske sovjetske vlade

OGNJENIK ETNA JE ZAČEL ZOPET BRUHATI.

Catania, Sicilija, 4. maja. — Etna je začela z vso silo bruhati. Iz žrela se sliši na milje daleč sivo grmenje. Črni oblaki so zakrili vse nebo.

in naj store Rusi kar hočejo glede zavezniškega memoranduma. Na drugi strani pa pravi angleški ministrski predsednik, da mora dogovor glede ne-agresivne politike, če hoče biti uspešen, vključevati tudi Rusijo in pred njenim vključenjem mora priti dogovor z veseljami, tikajoče se njene rekonstrukcije.

Vsa znamenja kažejo, da bo konferenca par dni le markiralna čas in medtem bodo glavni igralci pripravili pozornico za zaključne prizore. Mlajši atašeji italjanskega zunanjege urada so povabili Lloyd Georgea na izlet v gore, da tem potom ubijejo čas ter prepričajo, da bi postal nestrpen.

WRANGEL SE BO PRESELIL NA BOLGARSKO.

Genova, Italija, 4. maja. — Bolgarski ministr, predsednik Stambolijski je danes izjavil, da je dovolila vlada generalu Wranglu, da se sme naseliti v Bolgariji. Tam bo živel kot privatnik ter se ne bo smel vmešavati v politiko. Smatrali ga bodo kot privatnika, ne pa kot poveljnika armade.

BARTHOU JE DOSPEL V PARIZ.

Pariz, Francija, 3. maja. — Louis Barthou, načelnik francoske delegacije na ekonomski konferenci v Genovi, je dospel danes jutraj v Pariz ter se takoj napotil v zunanji urad, da se posvetuje z ministrskim predsednikom Poincarejem. Pristostoval bo kabinetnemu sestanku ob dveh popoldne.

DEMPSEY IN WILLARD.

Pariz, Francija, 4. maja. — Jack Dempsey, šampion rokoborbe, je rekel danes, da se bo z veseljem zopet sestel z Willardom, katerega je bil porazil in da tozadevna pogajanja dobro napredujejo.

Denarna izplačila v jugoslovanskih kronah, lirah in avstrijskih kronah

se potem naše banke izvršujejo po nizki ceni, karceljivo in hitro. Včeraj se bife naše cene sledote:

Jugoslavija:	
Raspotišja na našo pošto ki izplačuje "Kr. poštni čekovni urad" in "Jadranska banka" v Ljubljani.	
300 kron \$ 1.30	1,000 kron \$ 4.10
400 kron \$ 1.75	10,000 kron \$40.00
500 kron \$ 2.15	

Glasno narobno ministrstva za pošto in brzolav v Jugoslaviji je sedaj mogoče tam nastavljal smetke potom pošte edinole v dinarjih; za vsake štiri krome bo izplačan en dinar; razmarje med dinarjem in kromo ostane torej neizpremenjeno.

Italija in zasečeno ozemlje:

Raspotišja na našo pošto ki izplačuje "Jadranska banka" v Trstu.	
50 lir \$ 3.20	500 lir \$28.00
100 lir \$ 6.00	1000 lir \$56.00
300 lir \$17.10	

Nemška Avstrija:

Raspotišja na našo pošto ki izplačuje "Adriatische Bank" in Dunaju.	
---	--

Čudi velikanskih razlik v tečaj izplačuje sedaj v Avstriji vsake ameriške dolarje. Naša pristojbina za vsake posezno nakarilo do \$10.— znaša 50 centov; od \$10.— do \$50.— po \$1.—; za vsake večje nakarila po 2 centa od dolarja.

Pod istimi pogoji izstavljamo tudi dolar-čekje in pošiljemo ameriške dolarje v Jugoslavijo in v Italijo.

Vrednost dolarja sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; in tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni letoga dne kot nam poslani dolar-čekje v reke.

Kot generalni zastopnik "Jadranske banke" in njenih podružnic imamo najmanjšo izvanredno pogodbo, ki bodo velike koristi za vas, ki se ne ali se bodo posluževali naše banke.

Denar nam je poštni najhitrej po Demostis Henry Order, ali pa po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK, 82 Cortlandt St., New York

POZOR POTNIKI!

Izletniški parnik "BELVEDECE" (Cosulich Line)

odpluje iz New Yorka v Trst dne 7. junija,

naše potnike bo spremljal naš zastopnik skozi iz New Yorka do Ljubljane oziroma Zagreba,

ter bo vse potrebno poskrbljeno, da bodo potovali kolikor mogoče udobno, da bodo sami zase, ter da bodo imeli posebno hrano, ako bo le mogoče, ter posebni vlak iz Trsta, ako se jih bo priglasilo za dostno število.

Za natančnejša pojasmila pišite na

FRANK SAKSER STATE BANK 82 Cortlandt Street, New York

(Advertisement)

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)

Owned and Published by
Slovenic Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAKSER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenem nedelj in praznikov.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
In Canada	za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	za pol leta	\$3.50

GLAS NARODA
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.
Subscription Yearly \$6.00

Advertisements on Agreement.

Doplat brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovni pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivalneke naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

GLAS NARODA
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876

PROTI PROHIBICIJI.

V New Yorku se je vršilo pred par dnevi veliko ljudsko zborovanje, katerega se je vdeležilo nekako deset tisoč ljudi.

Namen je bil protestirati proti sedaj veljavni Volsteadovi prohibicijski postavi in konečno tudi proti osemnajstemu amendmentu.

Prireditelji zborovanja so bili možje, katerih bi ne mogel niti znani kričar Antisalonke lige, Anderson, označiti kot ljudi, ki zastopajo takozvane likerske interese ter interese debelih nemških pivovarjev.

Zborovanju je načeloval bankir James Speyer, ki vodi tozadevno gibanje v New Yorku in nastopili so različni govorniki, med njimi več delavskih voditeljev kot Gompers in tudi iznajditelj Maxim, znan kot gorec nasprotnik prohibicijske laži.

Senator James W. Watsworth Jr. je poslal pismo, v katerem je opravičil svojo odsotnost ter izjavil v nadaljnjem:

"Mislim, da smo napravili strašno napako, ko smo vrnili tako samovoljno postav v konstitucijo Združenih držav.

"To je bila osnova napaka. Napravili pa smo nadaljno napako, ko smo sprejeli enforcement postav, ki je tako stroga v svojih določbah, da jo je popolnoma nemogoče izvesti.

"Popolnoma jasno je, da velike mase naroda omalovažujejo to postav, da se vrše kršenja na debelo, da se širi korupcija in da je hinavščina na dnevnemu redu. Ta postava je postala neznozna ter ogroža deželo.

"Mojo odkrito prepričanje je, da je treba celi prohibicijski položaj revidirati ter vpriporiti trezen napot, da se ga stavi na primerno in smotreno podlago."

To so resne besede treznega meža, ne pa besede fanatika, ki hoče z glavo skozi zid.

Pristaši najstrožje prohibicije nam lahko še, toliko pripovedujejo o uspehih, katere je dosegla prohibicija, kajti vsakdo, ki ima oči odprte, mora videti, da je ta postava v posmeh in da se jo krši brez vsakega pomisleka in kjerkoli mogoče.

Zavživanje nezrele ali naravnost strupene pijače ogroža zdravje naroda v veliko večji meri kot pa so ga prej ogrožali saloni, ki so razpečavali vsaj kolikor toliko čisto pijačo.

Do tega spoznanja prihajajo počasi tudi vsi oni, ki so bili vneti pristaši zmernostnega gibanja, ki je skušalo odpraviti najhujše strani alkoholizma. Sedaj obstoječi ekstrem pa jim je odprl oči ter so prišli do spoznanja, da tako ne more iti naprej.

Antisalonka liga je mislila, da ne bo v dveh letih po uveljavljeno prohibicije nikdo več govoril o tem in da bo pijača za vedno preganjena iz Združenih držav. Niso pa pri tem upoštevali človeške narave ter običajev, vkoreninjenih v človeški naravi nešteta sto in tisočletja.

Dejanski dobiček od prohibicije imajo le butlegarji, narod kot tak in narodna blagajna pa sta oškodovana na način kot ga je težko premeriti v celnem obsegu.

Dopis

Farrell, Pa.

Prvi maj smo tukaj praznovali povsem tako kot druge dneve. — Jaz za svojo osebo sem se prav dobro zabaval. Povabljen sem bil na County Court v Mercer, Pa., kot priča mojemu prijatelju ki se je civilno ženil. Vsa zadeva je bila kmalu končana in dobro se mi je zdelo, ker ni bilo treba pri vsem tem opravilu niti ust odpreti; le kakih trikrat sem z levim očesom pomežiknil tisti gospodini, ki je pisala ženitovanjsko, oziroma poročno dovoljenje. Seveda, je li vsem flirtanje opazila ali ne, ne vem. Zvečer smo imeli malo prijateljsko zabavo, na kateri sem kazal svojo umetnost na dvojnih harmonikah: na vsakdanjih in na nedeljskih. Veste, "ta velike" me stanejo, če sem

prav značunal. — 1.500.000 avstrijskih kron! (\$300.) Nekateri so me hvalili, drugi so me pa grajali, saj je na svetu vedno tako.

Stavba Mercer sodišča se mi dopade; škoda da ne vem, v katerem slogu je zidana. Vredno je omeniti štiri slike, ki jih zagledaš znotraj visoko pod obokom in ki predstavljajo Nedolžnost, Moč, Zločin in Pravico.

Oprostite, da poročam le najrajši stvari, ki mene zanimajo. Na velikonočni večer smo se dobre imeli v Hrvatski dvorani na Stanton St. Vprizorili so igro: — "Kakova radost je vojnik bit", in eno kratko šaljivo. Smeha in pouka, ali izkratka duševnega razvedrila dovolj. Videli smo tudi živo sliko; utrgale so se nekake verige in delavec in vojak sta si

Poljsko-nemška pogajanja.

Ko je v Ligi narodov padla odločitev glede razdelitve glasovalnega ozemlja v Gornji Šleziji med Poljsko in Nemčijo, so se na mnogih mestih, ne samo med Nemci, oglašali pomisleki proti taki delitvi. Gospodarski strokovnjaki so dvomili, da bi se mogla izvršiti politična in administrativna delitev ozemlja, ki je predstavljalo gospodarsko enoto, takorekoč eno samo velikansko tovarno. Toda zapadno-evropski razsodniki so vendarle potegnili mejo po sredi gornješlezijskega rudarskega industrijskega predela, vendar tako, da je pripadlo tri četrtine do štiri petin najvrednejših podjetij Poljski. Da bi pa taka razdelitev ne povzročila gospodarskega poloma ali vsaj nazadovanja obratne zmožnosti, so k svoji razsodbi pridali celo vrsto klavzul, ki naj preprečijo takojšen gospodarski prelom, določajoč v glavnem modalitete nadaljnega gospodarskega funkcioniranja podjetij tudi preko meje, z osnovno mislijo, da naj se določi rok 15 let kot provizorna, prehodna toba, v kateri naj se izvrši tudi gospodarska razločitev. Podrobnosti naj določijo poljski in nemški delegati sporazumno pod vodstvom in razsodništvom komisarja velesil.

Ta poljsko-nemška delegacija je razpravljala že več kot šest tednov v Ženevi. Svoje delo je vršila izredno naglo in spravlivo in do konca marca se je sporazumela že skoro v vseh glavnih zadevah ter določila detajle bodočega provizorija, v celoti okrog 500 članov. Ostali pa sta odprti še dve kočljivi zadevi, v katerih gredo naziranja nemških in poljskih pooblaščenec močno narazen. Ta dva problema sta likvidacija nemške posesti in sedaj poljskem delu Gornje Šlezije in pa vprašanja varstva manjšin.

Poljski zahtevajo takojšnjo likvidacijo nemške posesti, to so veliki rudniki, plavži in tvornice, ki so seveda doslej last nemške kapitalistične aristokracije. Ta podjetja hoče Poljska odkupiti, za kar bo bile svede potrebne velikanske svote. Na drugi strani pa se zanimajo denarni mogotci, predvsem iz Anglije, za ta podjetja in Nemci skušajo napraviti kupčijo približno tako kot nemško rudarsko podjetje v naši Mežiški dolini. Tako je n. pr. znani grof Henckel von Donersmark, eden največjih rudarsko-industrijskih podjetnikov v Šleziji ustanovil z angleškimi vefinancniki posebno družbo, kateri odstopa svoja podjetja. Na ta način se bo izognil ekspropriaciji od strani Poljske, dobro vedoč, da smejo biti nove mrodne države napram ententnim kapitalistom mnogo manj "agresivne", nego napram nemškim.

Druga sporna zadeva, varstvo narodnih manjšin, tudi že čaka na razrešitev. V tem oziru je interesantno, da so Nemci videli mnogo bolj širokogrudni: nego Poljski; prvi so pripravljene poljskim manjšinam na svojem ozemlju dovoliti dalekosežnejše pravice, do čim so Poljski manj spravljivi. Toda videti se ne smemo dati varati. Kajti Nemci se dobro zavedajo, kako malo zavedu so Poljski v nemškem delu Šlezije, oni vedo, da se lahko na papir postavijo zelo velike pravice za nemške Poljake, ki pa se v praksi ne bodo izvrševale, ker si domači Poljski ne bodo želeli okoristiti se z njimi. Nasprotno pa gre Nemcem v sedaj poljskem ozemlju za to, da obdrže nadvladajočo pozicijo, ki so si jo pridobili potem sistematične germanizacije v zadnjih desetletjih. Po prirodnem razvoju morajo oni zgubljati korak za korakom, zato bi si radi zavarovali svo plen pod firmo "zaščite narodnih manjšin". Ta prepri mi prav zlahka in prav dobro razumemo, ako si primerjamo avstrijsko koroško Slovenijo in "nemški" Maribor, Celje itd.

Ker je ententni zastopnik Calander, ki predseduje zborovanjem, zelo spreten posredovalec, je pričakovati, da se bo tudi v teh spornih vprašanjih v kratkem dosegel sporazum.

Iz Slovenije.

Požar v Mariboru.

Dne 21. marca je v meljskem predmestju prišla goreti neka delavnica. Občinstvo je, ko so prišli gasilci iz mesta na lice požara, mislilo, da gre za večji požar ter se vsled tega zbralo v Melju velika množica. Gasilci pa so požar hitro lokalizirali.

Pri reševalnih delih o priliki požara je donesrečil zastopnik načelnika, dr. Schmiederer, ki je bil tako močno poškodovan na desni roki, da je moral iskati pomoči pri zdravniku.

Če so dekleta v rožah.

Matilda Reiterjeva iz Brestarnice je korajžno, tako korajžno dekle (pravzaprav gospodična v črnem žametju in z belimi rokavicami), da so imeli mariborski orožniki večji respekt pred njo, kakor pred katerikoli moškimi. Ob priliki neke slavnosti v Kamnici pa jim je gospodična Matilda ta respekt še na poseben način utrdila. Treba je bilo v pozni uri zapreti gostilno, kar gde. Matildi (že precej v rožah) ni bilo všeč. Ozmerjala je orožnika z ne baš prenežnimi priimki. Ko jo je orožnik pozval, naj gre z njim do župana, se mu je — dejansko uprta. Moral je rabiti ne orožja, ampak vso silo svojih rok in svojega dostojanstva. Pri županu je meč zasliševanjem zgrabila za steklenico, hoteč jo razbiti na glavi orožnika. Orožnik se je čutil primoranega, ji napovedati aretacijo. Ko se je še bolj uprla, je moral priskočiti še drug orožnik na pomoč. Ali v Maribor se ni dala eskortirati, Dobili so samokolnico ter jo vanjo položili. Pa gde. Matilda, vajena kočij, se je tudi prvožnji uprla ter skočila na tla. Orožnika sta morala napeti vse

sile, da sta jo spravila peš naprej. Metala se je po tleh, grizla okoli sebe ter vpila, da je bilo joj. Ko je ta čudni transport po velikem trudu dospel do treh ribnikov, Matilda, ne bodi nemarna, hajdi preko ograje in v vodo. K sreči za njo je bil navzoč tudi mlajši orožnik, ki je hitro skočil za njo in jo še pravočasno rešil; bila sta pa v nevarnosti, da se zvalita v vodo. Slični prizori so se vršili v jetnišnici. Zdad, ko se je svojih "rože" ohladila, je dobila pred senatom še en mesec namerka. — Spravila pa je v deset dinarjev globe tudi občinskega tajnika Trobentarja, ki je po naročilu njene sestre pisal na sodišče za orožništvo žaljivo vlogo.

Imenovanja v davčni službi.

Finančni minister je imenoval davčnega očeijala v Ptuj Mihalca Kernerja za davčnega očeijala v Benkoven, davčnega upravitelja v Gornji Radgoni Lovrencia Kuhariča za upravitelja v Mariboru, Franca Lorberja pa za davčnega asistenta v Gornji Radgoni, nadalje Martina Ferenčaka za asistenta v Mariboru, Slavka Devetaka za praktikanta v Ribnici, Antona Prudiča za očeijala okrajnosti v Kočevju. — Davčni nadupravitelj Josip Vardjan je stopil v stalni pokoj.

Protituberkulozna liga v Mariboru

nabira vsako soboto javne prispevke. Zadnjič je pobirala soproga župana Grčarja v spremstvu docenta dr. Matka in nabrala 5496 K 80 vin., 10 lir in 2 čiški kroni. Vsekakor lep začetek!

Zaradi izsiljevalnih pism

lastniku pogorelega mlina v Mariboru dr. Franza je bil, kakor smo sivočasno poročali, aretirani ključavničarski pomočnik Karel Lorber. Kakor se pa sedaj poroča, je sodišče proti njemu vstavilo kazensko postopanje.

Peter Zgaga

Neki slovenski ameriški list je objavil štiri novice drugo za drugo na prvi strani. Naslovi so se glasili:

- Lenin pod nožem.
- Pisanica zastrupila otroka.
- Mati ubila otroka.
- Čebela umorila kmeta.
- Pa naj še reče kdo, da ne živimo v krvoločni dobi.

Vsak človek ima tri značaje. Prvega naznamaj kaže; drugega ima, o tretjem pa misli, da ga ima.

Učen mož je podben jezernu, ki nima nobenega otroka. Moder mož je pa studenen podoban.

V Jugoslaviji je uveljavljen takozvani kancelarparagraf, to je postava, ki prepoveduje župnikom in kaplanom govoriti politiko razleco. Bog ve, o čem pridigujejo sedaj!

Neki slovenski župan je poslal sledečo ulogo na glavarstvo:

"Naznanjam, da je v moji občini 167 ovac, med katerimi je en garjev kostrun najpokernejši župan Jože Kihlič."

Dva zagrizena sovražnika, Rus in Nemeč, sta se sporazumela. Sčasoma se bodo sporazumeli Hrvati in Srbi. Irci se ne bodo nikdar.

Križ je in velike skrbi so v hiši, ko se bliža ženitev. Posli begajo nekoli in nihče ne ve, kje se ga glava drži.

Podobno je sedaj v Jugoslaviji.

V Ljubljani se mudi angleški profesor in proučuje Barje. Kot je pred njim drugi, je tudi on dožgal, da so Barjani stanovali na kolih.

Barjanom je torej kol že odnekaj priljubljeno orodje. Še sedaj, v modernem času se ga poslužujejo, ako hočejo s silo dokazati, da imajo prav.

Ne Liga narodov, ne genovska konferenca, ne mednarodni kapitalizem, ne linčanje, ne štrajki, pač pa beseda "beer" je zavzela prvenstvo v Ameriki. Okoli te besede se suče vse naše življenje, vse naše žitje in nehanje.

Daleč je prišel kulturni narod, ki je tako globoko padel.

Kaj je največja iznajdba na svetu? Nazori so različni, vsak dčkaz ima svoje protidokaze.

Po mnenju nekega downtownskega rojaka je knof največja iznajdba.

V nekem oglasu sem čital, da prodajajo v New Yorku ženske nogavice po sedemdeset dolarjev. Ženska, ki jih neši, mora biti lepo nogata; mošnja tistega ki jih kupuje, precej bogata; pamet onega, ki jih plačuje precej rogata.

Wilsonova žena je odločno zanikala, da bi bil njen mož že z eno nogo v grobu.

Ni pa ovrгла trditve, da je Wilsonova politika, žal, že zdavnaj pokopana.

Jugoslavanska Katol. Jednota

Ustanovljena 1. 1838

Katol. Jednota

Inkorporirana 1. 1900

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odbor: Predsednik: RUDOLF PERIAN, 935 E. 185th St., Cleveland, O. Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 104, Pearl Ave., Lorain, O. Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn. Blagajnik: GEO. L. BROGICH, Ely, Minn. Blagajnik neizplačenih smrtin: JOH N MOVERN, 634 N. 2nd Ave., W. Duluth, Minn.

Vrhovni skrbnik: Dr. JOS. V. GRABEK, 843 E. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor: MOHOR MLADIČ, 2603 So. Lawrence Ave., Chicago, Ill. FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor: LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn. GREGOR J. PORENTA, 2312 Beacon Ave., Seattle, Wash. FRANK ZGRICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Kruževni odbor: VALENTIN PIRO, 516 Meadow Ave., Rockdale, Joliet, Ill. PAULINE ERMENC, 539 — 3rd Street, La Salle, Ill. JOSIP STEHLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo. ANTON CELARČ, 706 Market Street, Waukegan, Ill. Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tiskajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne poštinstvo naj se pošilja na glavna tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniška sprave naj se pošilja na vrhovnega skrbnika. Jugoslavanska Katoliška Jednota se pripravlja vsom Jugoslovanom za obilen pristo. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zglasti tajniku: bližnjega društva J. S. E. V. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novc društvo se lahko vstanovi s 8 člani ali članicam.

Iz Jugoslavije.

Katastrofa ob Ohridskem jezeru.

Silno deževje in strahovita burja, ki je besnela okoli deset dni na Ohridskem jezeru, je imela strahovite posledice. Ohridsko jezero in reka Drim, ki sta prestopila bregove in se izlila v najbližjo okolico, sta zopet narastla in napravila tekem treh ur strahovit potop, kakršna ga nikdo ne pominj v imenovanih krajih.

V četrtek ponoči je bilo mestec Struga v par urah popolnoma poplavljeno. Voda je dosegla višino treh metrov, porušila mnogo hiš in odnesla s seboj veliko živine in pohištva. Poplavljeni in popolnoma uničena so tudi vsa sela okoli Struge in ob obali jezera in reke Drima. Tako po vaseh kakor tudi v mestu Strugi je postalo več prebivalcev žrtev katastrofe.

Voda je plovila s strahovito brzi. Bili so slučaji, da so prišli ogromni valovi kakor orkan iz jezera in porušili vsa, kar jim je bilo na poti, strehe in hiše. Številni človeških žrtev se ni mogoče ugotoviti, račun pa se da da večje, kakor se je prvotno mislilo. Vsa vojska in orožništvo iz ohridskega okraja sta bila takoj odposlana na kraj nesreče, da reši obupno prebivalstvo in živino. Na pomoč so bile poklicane tudi posadke iz sosednih krajev.

Ideal Zagrebčanke.

Te dni je zagrebška policija izvedla hišno preiskavo pri Ani Stuparjevi, stanujoči v Dugi ulici šte. 29. Stuparjeva je dajala sobe v najem. Pri preiskavi so našli redarji sobe okrašene s slikami bivšega cesarja Frana Josipa, nadvojvode Frana Ferdinanda, Sjepana Radića in nedavno tega justificiranega atentatorja na ministra Draškovića, Aliagića. Sli-

ke Habsburžanov in atentatorja Aliagića je policija zaplenila, a v sobah sameva sedaj Radićeva slika brez "prejasne" družbe. — Stuparjevo so vtaknili v zapor, ker je vmedle le preveč očitno kazala navdušenje za svoje ideale — za Habsburžane in za morilca Aliagića.

ADVERTISEMENTS.

Prodaj hišo

dva lota, garažo; pripravno za vsake vrste trgovino. Blizu je preporogov Lincoln Hill, poldruho miljo od Washington, Pa.

Oglasite se pri A. Mlinar, Box 104, Washington, Pa. (1x)

Koristno in potrebno za vsakega!

Dobili smo knjigo: "NASVETI ZA HIŠO IN DOM"

Katera vsebuje sledeče koristne nasvete in navodila:

- Zivinoreja
- Zivnozdravniki
- Mlekarstvo
- Perutninar
- Trtojara
- Domača zdravila
- Kako se napravi različne domače pijače
- Veznalez

ter še mnogo drugih nasvetov in navodil, katera so vsakemu potrebna.

Knjiga ima 400 strani.

Stane 80 centov.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
82 Cortlandt St., New York

ZASTAVE

REGALIJE, TROBOJNICE, KAPE, PREKORAMNICE, in vse potrebščine za društva.

VICTOR NAVINSEK 331 GREEVE ST., GARANTIRANO DELO. CONEMAUGH, PA. ZMERNE CENE.

EDINO - PRAVA - SLOVENSKA TVRDKA

ŠTEDENJE KOT IZDATEK

Katero pot gre Vaš denar?

PRORAČUN VAŠIH PREJEMKOV IN IZDATKOV VAM BO POVEDAL TU V NAPREJ!

Prihraniti denar ni tako težavno, ako se ve na kateri način. Izkušnja je dokazala, da postane štedenje čisto lahko in umevno, ako se preračuna načrt za izdajo svojih dohodkov, brez ozira na to kako mali so, ali kako občutni so odbitki na istih.

Ako smo toraj dosegli stališče, pri katerem smatramo naše prihranke kot redno postavko naših izdatkov, s tem da položimo za prihranek določeni znesek na stran tako sigurno in skrbno kakor ga bi doigvali mesarju namesto samemu sebi — potem je vprašanje rešeno.

DAJTE NAM PRILIKO RAZLOŽITI VAM NAČIN, KI BI BIL NAJBOLJ PRIMERN VAŠIM POTREBAM.

FRANK SAKSER STATE BANK

Glavno zastopstvo
Jadranske Banke
82 Cortlandt Street — — New York, N. Y.

Tragična usoda cesarice Zite.

Poročna F. F. Wetmore.

Romantičnemu razpoloženju svetla ni ušlo dejstvo, da je, izgnana in sedaj udovela Zita, prejšnja avstro-ogrška cesarica in kraljica, romantična in očarljiva postala. Pred štirimi leti je bila mlada in lepa žena cesarja Karola. Danes je še vedno mlada in lepa, a s šestimi majhnimi otroci ter nerojenim, begunka, brez moča ter v stiskah. To so okoliščine ki ne nadejajo pozornosti romantično razpoloženih ljudi. Med onimi, ki so obžalovali to nesrečno žensko pa jih je malo, ki spoznavajo, v kako veliki meri posebej ona cesarske in kraljevske izgube in razvedinjene.

Zita je bila rojena kot princesinja brez prestola, hčerka odstavljene vladajočega princa ter kraljevske matere. — kajti njen oče je bil pokojni vojvoda Robert iz hiše Parma-Bourbon, zadnji iz vrste vladajoče hiše Braganza iz Portugalske. To je kaj romantičen rodovnik.

Vojvodina Parma je predstavljala eno majhnih italijanskih držav, ki so napravile zgodovino severne Italije tako pestro in tudi krvavo. Bila je to meščanska država, ki je padla v roke močnejšim vojvodam stare Farnese družine. Kdor je čital zgodovino, se bo gotovo spomnil slavnega Aleksandra Farnese, vojvode iz Parme, ki je pridobil Nizozemsko za španskega kralja Filipa II. Papeži in vojaški poveljnik so prihajali iz te nadarjene družine, a končno so Farnesi propadli ter niso več vladali v Parmu. V osemnajstem stoletju, ko je bila Italija razdeljena in razcepjena na fantastičen način med Francijo, Avstrijo in Španjo, je dobil vojvodino Parma neki mlajši sin španskega kralja Filipa V. Ta zadnji kralj pa je bil Bourbon, unuk Ludovika XIV., katerega je ta močnejši kralj postavil na španski prestol in na ta način je burbonska družina zavladovala v Parmu.

Nato je prišla Francoska revolucija in z njo Napoleon. Tedaj vladajoči vojvoda iz Parme je bil odstavljen in vojvodina je postala najprej republika in pozneje del Napoleonovega imperija. Ko so prišli Burboni zopet na prestol v Franciji, ni bila Parma vrnjena Burbonom, pač je bila dana Mariji Lužiji, hčerki avstrijskega cesarja ter ženi Napoleona. Vojvoda iz Burbon-Parme je bil proglašen kraljem Etrurije, a po smrti Marije Lužije je izgubil svoje kraljestvo ter postal zopet vojvoda v Parmu.

To je bil praded prejšnje cesarice Zite ter izvanreden človek. Izprva se je zavzel za skrajno liberalizem, a se nato udal najhujši reakciji in despotizmu. Zanimal se je za teologijo ter postal protestant. Nato pa se je vrnil v naročje katoliške vere. Končno so postale njegove ekstravaganze tako velike, da se mu je smejala cela Evropa. Med vsem tem času pa je bilo občutiti posledice italijanskega preporoda ali Risorgimenta in prišlo je do revolucij in izbruhov v Parmu in drugih italijanskih mestih. Ob gotovih prilikah je bil vojvoda pognan iz mesta, a Avstriji so ga vedno zopet privedli nazaj. Ko je umrl, mu je sledil sin, stari oče prejšnje cesarice Zite. Novi vojvoda se je izkazal krvoločnim tiranom in ko je bil par mesecev pozneje zavrtno umorjen na cesti, je bilo vzradoščeno celo mesto. Njegov sin, vojvoda Robert, je vladal pod varstvom svoje matere. Ni še dosegel zrelosti, ko ga je združenje Italije poglaval v prognanstvo.

V nasprotju z očetom in starim očetom pa bil vojvoda Robert kaj dober in previden mož. Ohranil je privatno lastnino družine ter živel v miru in dostojanstvu. Poročen je bil dvakrat ter oče več kot dueata otrok, med katerimi je bila prejšnja cesarica Zita deseti otrok.

Princesinja Zita je bila rojena v Pjanore, v italijanski provinci Lucca. Svoja dekliška leta je preživela v Švici in v Angliji.

Njena sestra, Edelajda, je sedaj muna v Angliji. Princesinja Zita, ki je ravno prišla iz samostana, je šla k svoji materi, ki je živela na nekem gradu v Avstriji. Ob tej

prilike je obiskal njo in mater avstrijski nadvojvoda Karol.

Karol je bil takrat mlad mož, kojega položaj je bil kaj čuden. Bil je drugi na vrsti, da sledi stari mušavniku iz Schoenbrunn in to je pomenjalo takrat dosti ali pa nič. Najvojvoda Ferdinand, ki je bil pozneje umorjen v Sarajevu, je bil prestolonaslednik, a sklenil je morganatičen zakon in njegovi otroci so bili izključeni od prestolonasledstva. To je pomenjalo, da bi prišel za Ferdinandom Karol na vrsto. Vsled tega je bilo treba izbrati za njega ženo prav tako previdno kot za prestolonaslednika. Ko je torej Karol obiskal udovo vojvode iz Burbon-Parme, se je seveda sestel tudi s Zito in oba sta se takoj zaljubila drug v drugega.

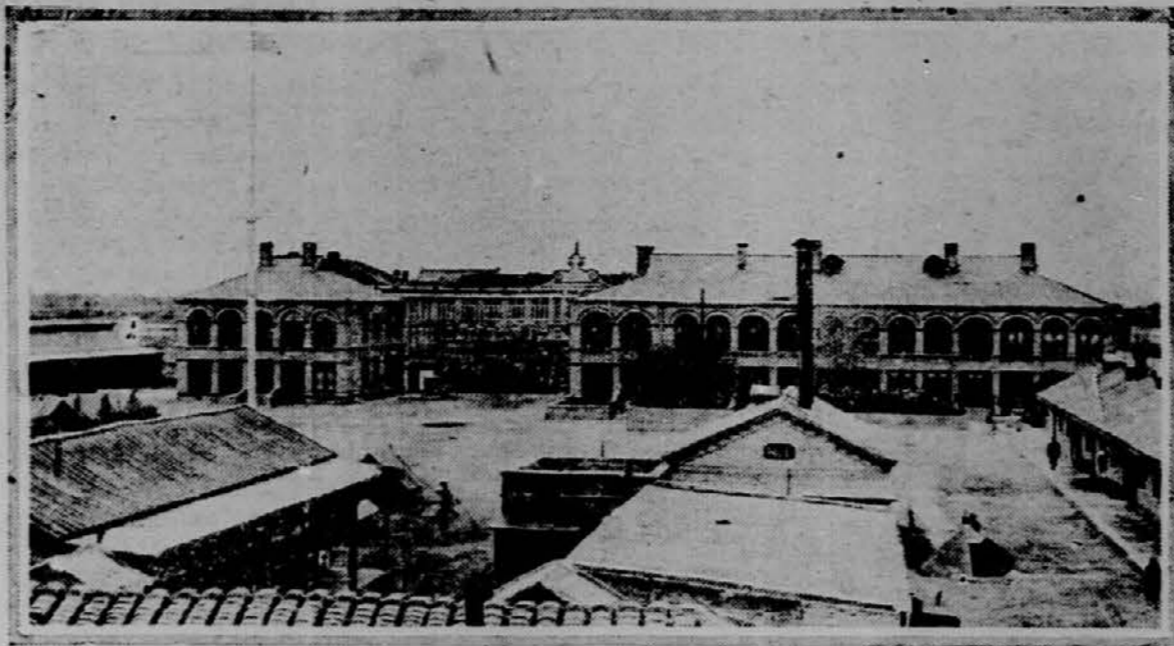
Oba sta bila namreč ljubeznivega in romantičnega razpoloženja. V njegovi habsburški družini, najbolj aristokratski in Evropi, je bilo kljub temu zaznamovano celo vrsto divjih zakonov in ljubezni. Karol je pričel dvoriti Ziti z veliko unemo in ker je bila tudi ona romantična, je sklenila tudi ona posvetiti svoje življenje službi tega mladega in čednega ljubimca. Sklenila sta torej, da se bosta vzela.

Človek je domneval, da bosta zadela le na malo ovir. Res je bila to stvar ljubezni, a soglasno s habsburškimi tradicijami se je pričakovalo, da se bo Karol zaljubil v kako igralko ali pa kako nepoznano baronico ali grofico. Zita pa je prihajala iz odlične kraljevske hiše. Njegov oče je bil suveren in Burbon. Njena mati pa je bila iz kraljeve družine Braganza. Mlada princesinja bi bila vsled tega lahko primerna družica za vsakega habsburškega princa, posebno ker je bila tudi osebnost nad vse očarljiva.

Bila je ravno pred vojno in nemški upliv je bil vsemogočnejši v avstrijskih vladnih krogih. Zita pa je bila Italijanka in Nemčija je smatrala Italijo že takrat kot možno sovražnico. Družina Parma-Bourbon je bila seveda francoskega izvora ter je bilo znano o njej, da simpatizira s Francijo, kar se je pozneje tudi izkazalo, ko so bratje Zite služili tekom velike svetovne vojne v belgijski armadi. Razvete pa je bila tudi mati Zite odločno protinemski. Vsled tega se je tudi uporabila celi nemški upliv na Dunaju proti nameravani zvezi med Karolom in Zito in stvari so vsled tega izgledale precej črno za mladi par.

Unela se je bitka intrig. Pogumna stara vojvodinja iz Parme je vojevala zakulisen, a ustrašen boj za zvezo med Karolom in Zito. Najla je svoje prijateljice in prijateljce, da so se zavzemali za to zvezo na dvoru. Tudi sama je šla več kot enkrat k stariemu cesarju ter utrjevala Karola v njegovem sklepu, da se poroči s Zito. Mladik nadvojvoda pa ni potreboval nikakih bodril, kajti bil je na smrt zaljubljen v mlado Italijanko. Preobratna točka Ferdinanda, ki je bil naklonjen Nemcem ter izprva hudo namihoval tej zvezi. Pričel je bil z velikimi pozornostmi, katere se je izkazovalo njegovi ženi, ki je uživala kot morganatična žena, praga le malo ugleda na dvoru. Karol in zita sta bila posebej zelo pozornost napram nesrečni ženski, ki je bila pozneje umorjena v Sarajevu in to je premagal odpor nadvojvode Franc Ferdinanda. Malo časa pozneje je privolil v zvezo tudi stari cesar in lučne poročne slavnosti so se vršile v dunajski katedrali. Princesinja iz razvedinjene avstrijske družine Burbon-Parme je dobila s tem pravico postati mati naslednika na avstr. prestolu ali pa celo kraljica. Nato pa je prišel umor Franc Ferdinanda in njegove žene in Karol je postal prestolonaslednik. Ziti je bilo usojeno, da postane cesarica.

On in Karol sta živela življenje avstrijskega častnika in njegove žene. Rodilo se je jima otroci in več kot enkrat so videli Dunajčani Karola, kako je vozil troški voziček po cesti. Nato pa je prišla vojna in Zita kot italijanska Burbonka je bila še manj priljubljena pri nemški stranki kot prej. To pa prav posebno rad tega, ker sta stala tako Karol kot Zita pod uplivom Zitine ma-

AMERIŠKO POSLANIŠTVO V PEKINGU.

Ker divja na Kitajskem državljanska vojna, ima tamošnji ameriški poslanik veliko dela. Na tisoče Amerikancev ga je naprosilo zaščite.

Strupeno pero iz Tulle.

Poročna Fer dimand Tuchy.

Tulle, majhno provin. mesto, v centralni Franciji ter Florencia v centralni Italiji, ležita precej daleč narazen. Malo verjetno je, da obstaja tudi najmanjša zveza, trgovska ali pismena, med obema tema prostoroma. Kljub temu pa sta postala Tulle in Florencia na čuden način spojena — vsled zločina. Kriminalna dejanja povsem posebne narave (na srečo za večino nas) so imela za svoji pozorišče skozi dolgo vrsto let majhno francosko provincajno mestec ter sijajno nekdanjo trdnjavo Medicejev.

Dejstva glede 'strupenih pisem' iz Tulle so znana vsem, ki so v zadnjem času zasledovali novice v listih. Pred več leti so pričeli dobivati dobri ljudje v Tulle, — majhnem in zaspanem mestu, ki šteje nekako dvajsetstoto prebivalcev ter se nahaja nedaleč od Lyonsa — anonimna sporočila potom kart in pisem, ki so bila poseben zlobne narave. Kot žrtve so bile izbrane najbolj ugledne in dobrostoječe družbe v mestu. — Teden za tednom, mesec za mesecem in leto za letom so prihajala ta pisma in te razglednice. Nekaj nepoznana zlobna roka je dvigala obdolžitve najhujše narave proti uglednim meščanom. Tako se je naprimer informiralo ženo, ki je srečno živela s svojim možem, o nezvestobi slednjega ter navedlo številne posameznosti. Dvigalo pa se je še druge in hujše obtožbe, dokler ni koncem konca polovica mestnega prebivalstva zrla z nezaupanjem in sovraštvom na drugo polovico. Sosed je imel na snu svojega sosedja. Mesto je postalo pravi pekel opravljanja in natoolevanja. Medtem pa se ne-

tere in ker sta se njena dva brata borila v belgijski armadi, Cesar Franc Jožef je umrl in Karol ter Zita sta postala cesar in cesarica Avstro-Ogrske. Tedaj pa so se intrige proti Ziti le še povečale. Slavno pismo Karola na njegovega brata Siksta, v katerem je dal izraza svojemu mnenju, da ima Francija pravico do Alzacije in Lorenske, je le še povečalo sovražstvo pan-germanske stranke proti njej. Prišlo so krožitvi grde povesi o njej. Nato pa je prišel razpad avstrijske monarchije in Karol, Zita in otroci so morali oditi v izgnanstvo.

Zita, rojena kot princesinja brez prestola in sedaj zopet cesarica brez prestola, je nosila svojo nesrečo s trdnostjo. Bila je ona, ki je bodrila Karola ter ga navduševala, da je skušal dobiti nazaj madžarski prestol. Spremljala ga je v aeroplanu tokom zadnjega poskusa ter šla tudi z njim v izgnanstvo na otok Madeira. Bogatstva Habsburžanov so konfiscirana in nahajajo se v devrskih stiskah. Pohitela je v Švico, da pomaga svojemu bolnemu otroku. Vrnila se je nazaj na otok in njen mož je odlegel pljučnici. Postala je udova s svojimi majhnimi otroci ter v pomanjkanju.

Pred stoletjem in pol je šla avstrijska kraljica Marija Terezija s svojim majhnim sinom na rokah ter imela nagovor na uporne madžarske magnate. Prisegli so ji zvestobo, premagali sovražnika ter jo posadili na prestol. Vse kaže, da je Zita še bolj obolevna in mikavna osebnost kot je bila Marija Terezija. — Kaj pomenja to v političnem oziru?

prestano prihajala taka pisma. — Ponavadi se jih je metalo v nabiralnik pisem, a pogosto se jih je tudi našlo na cesti, naslovljeno na onega, ki je pobral pismo. — Pogosto se je tudi našlo natoolevanja na cesti. Kljub temu pa sta postala Tulle in Florencia na čuden način spojena — vsled zločina. Kriminalna dejanja povsem posebne narave (na srečo za večino nas) so imela za svoji pozorišče skozi dolgo vrsto let majhno francosko provincajno mestec ter sijajno nekdanjo trdnjavo Medicejev.

Tulle je majhen kraj, daleč od velikih cest prometa. Vsled tega so potekla cela tri leta, predno je izvedel Pariz, predno so izvedeli uredniki listov v Parizu, da je na razpolago nova zločinska skrivnost. Takoj je bila stvar spravljena v tek. Profesionalni in amaterski raziskovalci so odpotovali v Tulle in kmalu so bili na licu mesta tudi izvedenci glede pisav ter številni detektivi. Izprva so francoske oblasti radi trpkosti in umazanosti pisem sklenile, da gre pri tem za žensko, ljubosumno žensko, in pričele so s tozadavno preiskavo v Tulle. Dognalo se je imena osmih krajevskih žensk, ki so imele dosti vzroka, biti ljubosumne. Mož ene teh je takoj zblaznel in umrl. — prva žrtve anonimne pisarne vendete v Tulle. Pectorica ostalih žensk se je izkazala kot nedolžna s pomočjo pisemne preiskuje, katero je izumil neki dr. Loard v Lyonsu in ki obstoji v tako velikem poštevanju pisave človeka, da je jasno videti vsak stresljaj roke, in naj je še tako majhen. Ostali sta samo še dve ženski. Bili sta to madama Laval in njena 37 let stara hči Angela. Slednja je imela očividno lasti vzroka biti ljubosumna, kajti hotela je postati žena nekega uradnika v prefekturi, kjer je bila zaposlena kot stenografinja, a bila je zavrnjena na korist neke druge deklice. — Skozi mesec in celo preteklo zimo se je vlekle uvodno postopanje proti materi in hčeri na znani francoski način, in časopisji je smelo pisati o teh dveh ženskah kot da sta krivi, čeprav se ni dvignilo proti njima nikakih obtožb. Vsled insinacij proti njima, je postalo življenje v Tulle neznosno za mater in hčer. Sklenila sta izživeti samomer. Nekega večera sta šli več milj daleč do nekega ribnika. Mati je utonila ter postala druga žrtve te vendete v Tulle dočim je hči ravno planila v mrzlo temno vodo z neke skale, ko sta jo rešila dva potnika, ki sta slučajno prišla mimo. Danes je v ječi, kožno obtožena in maja meseca se bo vršila obravnava proti njej. Ona zatrjuje svojo popolno nedolžnost. Sedaj pa se obrnimo proti Florenci in Italiji.

Na Via Valfonda, št. 22, sta živeli dve sestri, obe obojeni na definitivno devičstvo. Albertina in Marija Giorgi. Prežvljali sta se s kvačkanjem ter s kopiranjem not. Do gotovega dne v februarju leta 1907 nista vedeli sestri za nobenega sovražnika na celem božjem svetu. Sredi rož in miru Florencia sta živeli sestri frugalno, krepostno in pobožno. Naenkrat pa je dobil nekega jutra v februarju policijski komisar Franci anonimno pisano informacijo, v kateri se je dožilo Albertino Giorgi nekega gotovega zločina. — Obdolžitev se je spoznalo kot popolnoma neutemeljeno, a od onega dne naprej je pričela naravnost deževati obdolžitev proti Al-

bertini. Ta sporočila niso bila naslovljena le na žrtve samo, na očene prijateljice in policijo, — temveč tudi na lokalne liste ter odlične ljudi v mestnih zadevah. Ko ni imeja ta povodenj obkovan nobenega uspeha, so pisci anonimnih pisem obrnili svojo pozornost na sprejemnike pisem same ter jim zapretili z vsakovrstno očitavo, če bi se ne uklenile potruditi, da se preženi sestri Giorgi iz Florencie in prav poselano Albertino. Detektivska sila mesta se je lotila zadeve, a brez uspeha. Tedaj pa se je pripetila značilna stvar, zelo značilna, če si ohranimo v duhu dogodke v Tulle. Albertino Giorgi se je pričelo predstavljati kot povzročiteljico vseh teh pisem, ki so bila dotedaj anonimna. V njenem imenu, na srčkastičen način okrašenem s priinkom kontese ali markize, se je vtilvala ploha pisem na vodilno meščanstvo v Florenci. Niso pa bila le pisma. Od Albertine so na videz pričeli prihajati v hiše tudi veneti boketi za zamre in celo krste. Pred vilami odličnih meščancev so se ustavljale celo pogrebne kočije in ko se jim je smelo izjavilo, da jih nihče ne potrebuje, so pokazali vozniki navodila. — podpisana z imenom Albertina Giorgi. Zasledovalci Albertine niso bili brez domišljije ali stržtonne humorja. V najboljših hišah Florencie so se oglašili tudi z ravniški-specijalisti, babice ter učiteljice godle, poslani baje tjakaj na prošnjo Albertine Giorgi. Nekega jutra je prišla neka kmatica — doživela v hišo osemdeset let starega prefekta, da doji njegovega — novorojenega srčka. Ko so se trgovci v Florenci pričeli zavedati lažnjive narave vseh teh naročil, podpisanih z imenom Albertine Giorgi, so odšli zasledovalci Albertine v sosednje kraje, kjer so dajali navodila trgovcem, ki niso nikdar ničesar slišali o fantastičnem počenjanju v Florenci ter bili vsled tega seveda takoj pripravljeno dobavljati naročeno blago.

V teku časa so začeli zasledovalci na nov načrt. Skoro ob vsaki uri je prihajalo različno blago na dom sestri Giorgi, poslano tjakaj na temelju ponarjenih podpisov dobro znanih odličnjakov. Nekega jutra je prišel pred hišo ženitovanjski sprvod, da odvde srečno nevesto v cerkev. Floristi, zdravniki in modistke so prihajali v majhno stanovanje sestri, deloma, ker je bilo blago dejanski plačano, deloma pa radi tega, ker se jih je spjelajo na lei, kajti spoznali so, da nista sestri dočitenega blaga nikdar naročili.

Nato pa so pričela prihajati anonimna pisma tudi iz drugih, bolj oddaljenih krajev, — kot iz Rima, Milana, Leghorne, Zastevdenci nesrečne Albertine so imeli svoje agente tudi izven Florencie. Vsi poskusi, da se razreši skrivnost, so se izjalovili. Številni dobri ljudje so se zavzeli za sestri, ki sta bili sedaj predmet splošnega zaničevanja, a brez vsakega uspeha. Vse je kazalo, da sta izpostavljeni sestri osveti, izvivajoči iz najhujšega človeškega sovraštva, — kajti jasno je bilo, da so hoteli povzročitelji te kampanje pogoniti Albertino v grob, ne da bi se vedelo, kaj je vzrok vsemu temu. Rekord obih sestri je bil neomadeževan. Vsak pot, ko so oblasti vnovič sklenile, ločiti se cele zadeve, pa se je zasledovanje podvojilo z ozirom na obseg in preklonsko zlobnost. Vsled tega je bilo najboljšje, pustiti celo stvar na miru.

Leta 1912 je anonimni pisec poslal obvestilo na liste, da je izvršila Albertina, gnana v obup, sa-

Slovani v grški Macedoniji.

Znano je, da živi v južni Macedoniji, ki je leta 1912—1913 pripadla Grški, velika večina slovanskega prebivalstva, ki bi po etnografskih načelih moralo ostati politično združeno s ostalimi macedonskimi Slovani. Sedijo tedaj v Jugoslavijo s Solunom vred, kjer imajo večino — ne Grki, ne Slovani, marveč židje.

Vseh macedonskih Slovanov, ki bivajo pod grško oblastjo v predelu, tvoreceno prirodno enoto z našo Macedonijo, to je njeno primorje, je bilo pred balkanskimi vojnami okroglo 312.700. Toda število se je medtem spremenilo. Kajti vojne leta 1912—13, kakor tudi poznejši dogodki s svetovno vojno so povzročili tudi v narodnostnem oziru precejšnje spremembe, saj je znano, da je pomenila vsaka vojna na ozemlju bivše Turčije praveceto preseljevanje narodov.

Za časa prve balkanske vojne leta 1912 so verska družabna in narodna nasprotja med kristjani in mohamedanci izoruhnila z vso silo. Kristjani in mohamedanci so ob tej priliki drug drugemu zažigali hiše in se često tudi medsebojno pobijali. Naj navedemo par primerov: v Mavrova na obali Kosturskega jezera je bilo ob začetku omenjene vojne 120 slovanskih in 120 turških hiš. Takoj začetkom vojne so Turki zažigali in razdejali 70 slovanskih hiš, a kristjani so, ki je prišla grška armada, zažigali vse turške hiše. Turki so zbežali v Kostur, kjer žive še sedaj in prihajajo v vas le obledovati svoja polja. Takih slučajev je bilo lahko rečeno, na stotine. V splošnem je konstatirati, da so začetkom vojne povsod gorele slovanske in grške hiše ter vasi, nato turške. Boječ se osvetile in kazni je bežalo turško prebivalstvo z umikajočo se turško vojsko; mnogi izmed teh beguncev se sploh niso več vrnili nazaj, marveč so ali ostali v mestih, ali pa so se, kar se je najpogostejše dogajalo izselili v Malo Azijo. Mnogo vasi so ostale razrušene in prazne, ali pa so se jih polastili krščanski sosedje, Slovani in Grki.

Vojna z Bulgari leta 1913 je prinesla druge spremembe, in to v pokrajini severovzhodno od Soluna, tu so se z ognjem in orožjem medsebojno uničevali Bulgari in Grki. Znano je, da so Bulgari na svojem umiku poklali mnoge stotine Grkov — mednarodno preiskani so bili n. pr. krvavi dogodki v Serezu; boječ se grškega maščevanja je bežalo slovansko prebivalstvo z umikajočo se bulgarsko armado in še danes čaka raztreseno po raznih krajih, da bi se moglo vrniti na svoje razdejane domove.

Tretjo spremembo so vršili Grki sistematično. V zapuščene, ali tudi novov osnovane kraje so naseljevali grške begunce iz Tracie in suloh iz onih predelov, kjer so jih gonili negrški gospodovalec. Tako se je število grškega prebivalstva znatno povečalo, število slovanskega nekoliko zmanjšalo in ono turškega prebivalstva prav mčno skrečilo. Število Slovanov v južni Macedoniji je računano sedaj na okroglo 290.000 duš.

Razne vesti.

Otroci morajo jesti pomaranče!

Na Dunaju so zdravniki opazili, da prihaja v bolnice vedno več otrok, bolnih na skorbutu. Dognalo se je, da uživajo ti otroci skoraj same močnate jedi (kruh), prežgano juho in mleko, toda premalo zelja, krompirja in sploh zelenjave. So to otroci, ki dobivajo le kruha, emokov, rezancev, redkokadaž fižola ali mesa, a zelenjave in krompirja nikoli. V takih obiteljih so tudi starši bolni, otrokom pa je me-

memor. To je bila izmišljotina, v kateri pa je tical brez dvoma gotov namen, kajti ko je bilo naslednjega dne objavljeno, da je Albertina še vedno živa, je zavzela kampanja proti nji še bolj peklenski značaj. V tem slučaju se zopet približamo razvojem v Tulle. Med poštene družbe v Florenci se je pričelo pošiljati pisma, v katerih se je dolžilo nemorebitu činov to a! ono osebo in vsa ta pisma so bila podpisana z imenom Albertina Giorgi. Celotno otroke se je informiralo o dnevem počenjanju njih staršev. Grdih drobnosti ni manjkalo. Kar pa je bilo najhujše, je to, da je bila pisava tih pisem slična oni Albertine, kajti njeno sestro so zasledovalci pustili pri miru. S postavnega in jurističnega stališča je obstajal absoluten dokaz, da ni mogla Albertina pisati teh pisem in ljudje v Florenci so polni praznovanja in številni so se pričeli ozirati na šipkarice iz Via Valfonda kot na čaravnice. Če je kriva ali nedolžna, boljše je na vsak način, da izgine, naker se bo mogla Florencia vrniti k svojemu doleci far niente. Da, boljše, da izgine Albertina Giorgi, nedolžna ali kriva.

Dne 14. decembra 1916 je skločila Albertina Giorgi skozi okno četrtega nadstropja ter obležala mrtva na tleh, po devetih letih neprestanega preganjanja.

Kar se je godilo toliko časa ob bregovih reke Arno, se je godilo po koncu vojne ob bregovih reke Correzze. Slučaja Albertine Giorgi in Angele Laval sta si tako slična, da je upati, da se bo njen zalogovnik pri obravnavi poslužil slučaj Albertine ter skušal dokazati, da lahko požene zarota par ljudi povsem nedolžnega človeka v nesrečo ali celo v smrt. — Naj je Angela Laval, kar je že, a njena tragična sotrpinka v Florenci je bila brez dvojbe nedolžna.

so okoli zob bolno, otekle, krvaveče ter so jim gležnji na rokah in nogah otekli in gibni le z bolečinami. Društvo za otroške bolezni se je temeljito pečalo s tem pojavom ter na poročila zdravnikov in zdravnic dognalo, da otroci morajo jesti večjih oranž, a da jina treba redno dajati zelenjave in krompirja. Sekeja za zdravljenje otroških bolezni društva za notranjo medicino je sklenila posebno resolucijo, s katero prosijo, naj se prepoved uvoza pomaranč z ozirom na mnoge slučaje skorbuta pri otrokih ukine. Vlada naj poskrbi, da se bo moglo brez težke carine uvažati toliko pomaranč, da jih bodo lahko kupovali tudi nepremožni sloji za otroke. Uvoz pomaranč je neobhodno potreben, ker je pomaranča sad, ki daje otroku potrebne "vitamine" (dopolnila hraniv). Ta resolucija se je poslala avstrijski vladi. Otroci morajo uživati zelenjavo, sirove ali kuhano, in krompir, kisló zelje, repo in vsaj večjih tudi meso. Glavna hrana pa ostanejo kruh in mleko ter močnate jedi.

Luzattijev vzklík h genovski konferenci.

Znani italijanski ekonomski publicist Luzattij vzklík koncem večjega članka o ekonomskem mišlju v listu "Corriere della Sera" takole: "Oh, da bi otvoritev konferencie v Genovi, kakor je svet upal, vsebovala dve odločilni naznanili; da se Združene države odrekajo vojnih kreditov in da se jih odreka zano tudi Anglija. Ali, ker še ni tozadavnega soglasja, bi bilo prav, ako bi Anglija in Francija predlagali medtem odpoved na monopole surovin in bi prepustili skupnosti svoje dogovore glede petroleja. Vsi drugi narodi, ki si varujejo svoje monopole, bi jima sledili in v ambijentu konferencie bi zadonele himna gospodarske osvoboditve, napovedujoča jasnejše dneve. To bi bile poti splošne odreditve. Dozdevne žrtve bi se kompenzirale z gotovo koristjo in narodi, ki bi sprejeli iz politične slove relativno gospodarsko srečo, bi izgubili ali si uspavali vojni instinkti, ki vsled nezaupanosti premaganecv živi dalje v duši zmaganecv kljuje tajno in zavistno v duši premaganih.

"Pobijte Nemce!"

(Maks Simončić v "Slov. Narodu".)

Sedemdeset nas je bilo, sedemdeset bednih, izmognanih postav, raztrtih od usi in razpraskanih od krvi v nočeh, prečutih brez spanja; sedemdeset se ljudi v najboljših letih — brez svobode, brez prava.

Ob prvi zori že smo stali na cestah, v zasmeh in zabavo mimoidočim, kopali jarke in gazili zdaj prah, zdaj blato, kakor je ravno bilo vreme.

A vse to bi bili še nekako pretrpeli, da ni bilo tih noči, kratkih stier, a vendar tako dolgih. V mali, nizki sobi, smo ležali po deskah, stlačeni drug poleg drugega, kakor slanki v sodu. Zrak v nji je bil težak, udušljiv in spanje je bilo težko, udušljivo, kajti ni bilo te oči so topo strmele v daljavo in prsi so dihale težko, kakor v silnem naporu ali pridržanem joku. Niti ene jasne misli ni bilo v nas. Vzeli so nam vsa, kar je človeško svetega in ljubelega in zato je živelo v nas samo sovraštvo do vsega in do vseh in velika želja po svobodi. Velika je bila ta želja in gorča, tako gorča, da nam je izgala vso notranjost, kajti ni bila to želja trenutka, temveč dni in noči, tednov in mesecev brez utihne, brez spremembe.

V eni teh nočeh je bilo, ko sem je videl prvič. Neznosna soproja je ležala v naravi in vsak kos naše sobe je bil tako prenapolnjen z njo, da nam je zabranjevala skoraj dihanje. V glavi mi je šumelo in ognjene iskre so mi migotale pred očmi. Čutil sem, da omedlim, ako ne pridem na prosto in se iz največjega truda sem se priplazil do vrat. Vsenakoli je bilo tiho in razen hropenja stražnika, sedečega pred vrati, ni niti najtanjši glas motil te tišine.

A ni bila to ona blažedevna tišina miru in počitka, temveč ona neznosna tišina pred nevihto in v tej splošni tišini sem popolnoma razločno slišal atip srea.

Previdno sem se splazil mimo stražnika in stopil na dvorišče. Noč je bila jasna, da je bilo mogoče razločiti najmanjšo stvar, kakor podnevi; samo v enem kotu ob ograji je ležala tema, črna in neprodna. Komaj sem se priplazil do njega, ko mi je že zmanjkalo moči. Zaril sem glavo v zemljo in dolgo pridržane solze so mi lipe po licih in se vsesavale v razsušeno zemljo. Težke so bile te solze, solze žalosti in neutoženega hrepenenja in sree ni čutilo olajšave.

Ne vem, kako dolgo sem ležal tako, ko me je nenkrat rahel glas zmotil v premišljevanju. — Kakor pridržan jok človeka, prokletega v večno temo, je bilo in še težje mi je postalo sree.

Ke sem se hotel vrniti v sobo, ko je v nasproti ležeči hiši nekdo hitro odprl oknice. — Se bolj sem zlezal na kup, da bi me oni ne zagledal. A moj strah je bil brez vzroka.

Bilo je mlado, komaj šestnajstletno dekle. Gosti, črni lasje, padajoči ji prosto na polrazglašena ramena, so obrobjali mal, bohehen, skoraj brezkrven obrazek. V polnemti one blede severne noči je bila njena postava skoraj prozorna; po nekaj trenutkih že mi je zopet izginila, da nisem niti vedel kdaj.

In zopet sem zaslišal oni glas, a bližje, razločneje. Bila je ona, početa eno onih, tako žalostnih ruskih narodnih pesmi, katere, dasi monotone, ali pa mogoče ravno radi tega, nehoti izvajajo človeku solze v oči:

"Čemu mi ljuba naj bude in žena, čemu naj mi bo; saj iti moram na vojno, da me ubijejo. . . !"

Glas ji je bil slaboten in tresoč, prekinjen skoraj ob vsaki besedi, kakor v pomanjkanju zraka.

Čudna tesnoba mi je stisnila srce in poln žalosti in obupa sem se vlekel nazaj v sobo.

Bilo je nekako dva tedna pozneje. Nekaj dni je neopretgoma lilo izpod neba. Zemlja, nezmožno požirati tolike množine vode, se je vedno bolj umikala umazanostem močvirju, iz katerega so tu in tam molele hiše, kakor mali beli otoki.

Na delo nas niso gonili v tistih dneh in tako smo sedeli v sredini sobe stlačeni na kup, kajti v enem kotu je mokrota odkrutila del stropa in veter je zanašal dež sluzi odprtino v notranjost.

Kmalu popoldne že zaslišimo nekje v daljavi nerazločno kričanje. Šumenje dežja, udarjajočega ob streho in okna, se je mešalo med te nerazločne glasove; a kričanje je naraslo vedno silnejše in v nekaj trenutkih je bila vsa cesta prenapolnjena z ljudmi. — V oblekah premočenih od dežja in obrizganih od blata, so bili v svojimi divjimi obrazi, kričeči in se prerivajoči, podobni najbolj iz zaporov pobeglim zločincem.

Pred njimi sta dva kmeta v dolgih, razečanih sukunjah nosila ikono Matere Božje. V mnenju, da je vse to samo cerkven obhod, sem že hotel iti od okna, ko zagledam naenkrat visokega mršavega starca, v dolgi halji ruskega svečenika, prerivajočega se skozi množico in mahajočega z ročama. Visok, rezek glas je nekje sredi množice kričal: — Sto! — sto! — sto! — sto! —

Oni starci je končno stopil pred množico in začel nekaj govoriti, a spričo mrmanja in kričanja množice ni bilo razumeti njegovih glasov. Hipoma pa, kakor na poveljje, je vse utihnilo in samo starček tanki, od starosti trihli glas je sikal skozi zrak: — . . . in že skoraj eno leto, bratje moji, traja vojna; kri tisočev in tisočev naših bratov napaja sveto rusko zemljo; beda in lakota sta se naselili v naše koče, in kdo je kriv vsega? . . .

— Oj prokleti! Pobijte Nemce! Pobijte pasje sinove!

Množica je kričala in besnela, suvala in vrvela kakor umazano valovanje razburkanega morja.

— Zaničujajo sveto pravoslavno vero, — je povzel zopet starček — psujejo Begorodičev, oskrnjajo naše žene in deve, mučijo naše otroke. . .

— Mojemu Miši, mojemu edincu, so že ranjenemu iztaknili zlodeji oči, ojej, joj; oči so mu iztaknili, zlodeji. — je tožil hripav ženski glas.

In ali niso oni gospodarji naše svete zemlje, a mi jim tlačimo in z našim znojem pojimo sadove za njih nenasitna žrela?

Starček je ni mogel več govoriti. Ves obraz mu je bil višnjev in v pomanjkanju sape je mahal z rokami okoli sebe, podoben ropni ptici.

Mrmanje množice je postalo vedno temnejše, groznejše.

V nasproti ležeči hiši je med tem nekdo počasi odprl oknice in zaspal deklinski obrazek je pogledal na cesto. Bila je moja mala znanca. Ob pogledu na divjajočo množico je že hotela zapreti oknice, ko je nenkrat zopet oni starček, kazaje s prstom nanjo, začel kričati:

— Vidite nemško zalego! Pobijte jo, deca moja, pobijte jo, bratje moji, da bode pokoj vašim dušam!

In zakričala je množica in zavalovala, Pritisk množice je podrl ograjo in blato je zabrizgalo na vse strani. Mlad, debel kmet, zabuhlega, izpitnega obraza, je začel lezti skozi okno v hišo. Njemu je sledilo par drugih. V naslednjem trenutku že so odleteli zapa hi od vrat in nekaj časa ni bilo razločiti drugega kakor prerivanje množice.

Vse naokoli je kričalo in tujilo. Hipoma se je razdelila množica in sredi nje sem zagledal ležečega v blatu nekega starca in malo dalje, naslonjen ob zid, okrvavljeno in razmršenih las deklico. Obleka ji je bila strgana z života in skoro naga je stala med zdvijano množico. Kakor v nezavesti je gledala okoli sebe, iskaje pomoči, a že se je stegnilo nekaj rok, nekdo jo je zgrabil za lase in jo potegnil na tla. In množica se je zgrnila nad njo, gazila po njenem truplu, in med blato in cestno nesnago se je mešala kri dveh človeških bitij. . .

Proti večeru komaj, ko je število žrtv naraslo že preko trideset, je bilo razposlanih nekaj kozaških oddelkov, da razženo moretne tolpe.

Bilo je v malem mestecu Kašinu tverske gubernije 1915. leta po rojstvu onega Nazarena, ki je iz ljubezni do ljudi umrl sromotne smrti na križu.

Zagotovitev zgradbe železniškega inspektorata v Ljubljani.

Iz Beograda se poročilo: Finančni odbor je povečal kredit za zidanje železniškega inspektorata v Ljubljani na 3 milijone dinarjev.

PRIPRAVE ZA KRST.

Med Camdenom, N. J. in Philadelpijo se začeli graditi velikanski most, ki bo eden najdaljših na sv. etu. Prvi steber je že zgrajen. Tudi ga bo krstila Miss Ruth G. Swabb s tem, da bo razbila ob njem steklenico šampanjca.

Kako ministri demisijoni-Lloyd George za zbliznanje rajo. Jugoslavije in Rusije.

Angleški časopisi so pred kratkim mnogo razpravljali o osornem načinu, kako je ministrski predsednik Lloyd George prisilil državne tajnika za Indijo, Sira Montagua vsled njegovih neuspehov k demisiji in objavil ob tej priložnosti več slučajev, na kak način se razrešujejo ministri.

Najznamenitejši slučaj je sledeče pismo, ki ga je pisal lord Worth, ministrski predsednik kralja Jurija III. Charles Foxu, prvemu tajniku državne zakladnice: "Gospod! Njegove Veličanstvo je smatralo potrebno, da sestavi novo komisijo za državno zakladnico, v kateri ne vidim Vašega imena. . . . To je postala o tej danes najbolj zdrava forma, ki so se je posluževali vsi poznejši ministrski predsedniki. Prav surovo je odpustil Disraeli svojega prvega lorda Chelmsforda. Rekel mu je namreč, da ni znal "blagega načina spojit s čvrstim udarcem". John Russel je pisal leta 1851 iz Palmerstona državnemu tajniku za zunanje zadeve, da želi kraljica Viktorija izročiti urad za zunanje zadeve drugi osebi. Najnavadnejše pa je vsekakor, da je dotični minister sam prošil za demisijo ki se takoj sprejme. Vojvoda Devonshire je nekdo naglašal da Ritchie in Balfour nista samovoljno demisionirala, ampak "sta morala iti". Iz vsega tega je razvidno, da ministri tudi na Angliki niso kaj radi ne zapuščajo svojih portfeljev. Kaj šele drugje!

Poljske odredbe proti draginji. Poljski finančni minister Miński je odredil po analogi ministrskega sveta; kategorično prepoved izvoza živil, ki se nanasa v glavnem na žito, govejo žvino, prašiče, mešano blago, mast in jajca. Ustanovila se je zaeno letna komisija, ki bo izvajala intenzivno kontrolo nad izvrševanjem odredbe. Uradniki, ki razkrivajo tihotapstva, dobe visoke nagrade, uradniki, ki bo zanemarjali svojo službo, bodo ostro kaznovani.

Sardine — dobrotnice človeštva. V južni Ameriki je močno razširjena takozvana rmena mrzlica, ki jo razširjajo gotove vrste muhe, živeče v močvirnatih krajih. Sedaj pa so odkrili, da neka vrsta sardin more živeti tudi v sladki vodi in da uživajo te sardine najraje ličinke od muh. Zato so naložili mnog teh rib ter jih poslali v močvirja, kjer naj bi jedle ličinke. Tako moremo šteti sardine med dobrotnice človeštva, prvi pariški "Excelesior".

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJ VEČJI SLOVENSKEI DNEVNIK V KOB. DRŽAVI.

Kooperativni trg.

(General Publicity Service.)

Pred kratkim je šel tajnik Wallace iz poljedelskega departementa javen govor, v katerem se je predvsem pečal z obožajmi med mezdami, življenjskimi potrebščinami in pa kooperativnim trgovom, ki naj bi bil sredstvo za znižanje cen konsumentu, ne da bi bilo treba znižati mezde.

Če obdržimo še nadalje svoj današnji sistem, po katerem razdeljuje meso in druga živila, ne morejo tem predmetom bistveno pasti cene, je dejal, če niso obenem znižane tudi mezde. Tudi ne bo mogla biti bogve koliko znižana prevoznina na železnicah, dokler ostanejo železniške mezde na sedanji višini. Mezde so glavna postavka v določanju prevoznih cen in v razprodajanju blaga nadebela in nadrobno.

Edinole kooperativni trg nam tudi pot, po kateri moremo prijeti izdatni odpomoči v tem pogledu, meni Mr. Wallace, "Pot, ki jo porabi pridelek med farmarjem in odjemalcem, zahteva povprečno 70 centov od vsakega odjemalčevega dolarja." je rekel. — Ta velikanska potratna daleč presegla stroške, ki jih zahteva produkt sam. In povečini jo je pripisati našemu potratnemu sistemu, po katerem spravljajo blago na trg. Te žalostne razmere se da najbolje izboljšati, če skrajšamo pot do trga. A to se pa da napraviti s pomočjo kooperativnega trga, ki bi odstranil spekulante in nepotrebne prekupevalce prodajalca in konsumentu v korist. Če pride do tega, bodo lahko vse življenjske potrebščine cenejše, čeprav bi ostale mezde na svoji dosedanji višini.

Mr. Wallace je navedel tudi navade in razvade moderne meščanske hišne gospodinje za drugo važno čimteljico v tej zadevi. Igranje in popoldansko zahajanje gledišče ji vzame toliko časa, da ne more posvečati zadostne pozornosti svojim kuhinjskim dolžnostim. Ona kupuje najdražje meso, ki se ga da pripraviti za življenje v par minutah. Nadalje si nakupuje že pripravljene jedstvine vseh vrst. In to se dogaja danzadnem. Zato so njeni obedi najdražji, kar jih mora dati na mizo. Toda kljubtemu se ji ne zdi, da je ona sama največ kriva tako visokih zneskov na jestvinskih računih.

Draginja v Nemčiji. Nemška marka je padla na višino ali boljše nižino jugoslovanske krome. Temu primerno je draginja v Nemčiji zadnji čas, posebno od februarja dalje, silno narasla. In cene pri tem še vedno neprestano rastejo in se bodo, kakor je podoba, še močno dvignile. Posebno so se dvignile cene živilom, najbolj mesu. Glasom statističnih podatkov so narasle cene od 1. januarja do 1. marea pri živilih za 48 odstotkov, pri obleki za 23 odst., pri stanovanju za 32,5 odst., pri kurjavi in razsvetljavi za 28 odstotkov.

V primeri z letom 1914 pa so se do konec februarja 1922 cene zvišale: pri kruhu 24—27 krat, za krompir 40 krat, goveje meso 26—24 krat, svinjsko meso 28—33 krat, surovo maslo 35—45 krat, mleko 18—26 krat in jajca 60—64 krat. Kakor pa rečeno, so se cene še nadalje močno zvišale.

Najmanj zadene po nazoru berlinskih listov draginja dva stanova: kmeta in trgovca; ta dva prevalita vse težave na druga ramena. Najbolj trpijo delavci, uradniki in vpokojenci ter rentniki, torej vsespav tako, ko pri nas. Značilno je, da se poroča iz vseh nemških velikih mest, da ta neznošno narasajoča draginja nima prav nič vpliva na luksus. Najdražje prodajalne so prav tako polne kupceve kot nekaj in velika zabavišča celo bolj. Danes je v njih mnogo več družabnih prireditvev in vsakovrstnih zabav kakor pred vojno. Ravno najdražji predmeti se najbolj konsumirajo. Leta 1921 je zapravila Nemčija le malo manj nego 20 milijard samo za opojne pijače in ne mnogo manj za tobak.

Rus v Evropi.

Arkadij Averčenko.

Poleti leta 1921. ko je bilo vse "ono" že končano, se je v dvorani nekega inozemskega zdravilišča zbrala najbolj pisana družba: Isili so tu Grki in Francozi in Nemci, bili so Madžari in Angleži, celo en Kitajec je bil vmes.

Po obedu se je razvil zelo živahen razgovor.

— Vi ste, zdi se, Anglež? — vpraša Francoz visokega, obritega gospoda. — Jaz obožujem vašo nacio; vi ste najidealnejši in najmodrejši narod na svetu.

— Za vami. — se je poklonil Anglež s popolnoma galsko ljubeznivostjo. — Francoze ste v minulih vojni delali čudeže. . . V prvi vrsti je v Francozih levje sree.

— Vi Japonci. — je govoril Neme in odpiral dim cigare. — ste nas zadivili in nadaljujete, da zadivljate nas, Evropejce. — Vam gre hvala, da je beseda "Azijski" nehala biti simbol divjstva, nekulturnosti. . .

— Ne imenujete nas zastoni Nemece daljnega vzhoda. — je odvrnil Japonci in se skromno nasmešnil, a Nemece je začel zadovoljstva kot snop slame.

V drugem voglu se je pritoževal Grk in slednjič rekel: — Važen narod ste vi, Madžari! — Zakaj? — se je iskreno začudil Madžar.

— No, — kako naj vam povem — lepo igrate čardaš. Nekdo sem kupil madžarsko striko, obišto z raznimi našivi. Lepo mi je pristožalo. In vino! Nasrkati se madžarskega — čudovito!

— Tudi vi, Grki, ste lepi! — A, kaj govorite? Zakaj? — Tako, sploh! Nekak prijeten narod! Klasičen. Pa potem oljke! Vsak je Perikles!

Na koncu mize je sedel molčeč bradat človek, in spustivši bujno glavo v dlani, je ostal zamišljen in obupan.

Ljubezniv Francoz je že zdavnaj pogledoval nanj. Končno se ni mogel vzdržati in se je dotaknil njegovih širokih ramen.

— Mi—sje, vi ste gotovo Turčin? Mislim, eden od najboljših narodov na svetu!

— Ne, nisem Turčin! — A kaj ste, ako smem vprašati? — Tako, sploh — — potnik. Pa zakaj bi to radi vedeli? — Nenavadno me to zanima. — Jaz sem Rus!

Ko se za tihega, dremotnega, polnega dne nenadoma odnekod spusti in zahrumi udar vetra, kako plaho in v skrbih se zanihajo in zašume vrhovi dreves, kako nemirno se vzbude in zakriče ptice, ki so utihnilo vsled vročine, in kako nemirno zavaluje nenadoma jezere, ki je sanjalo kot ogledalo.

Prav tako so se zanjihale in strmeč zašumele madžarske, francoske, japonske glave; tako so se dozdaj gladka lica, pokojna kot ogledalo, zamračila od tisoč najrazličnejših občutkov, ki so se bojevali med seboj.

— Rus? Kaj pravite? Moderni? — Otroci! Alfred! Madlena! Hotela sta videti modernega Rusa — brž poglejta! Evo ga, vidita tu sedi!

— Siromak! — Siromak, da, siromak, a malopret, ko sem plačal, sem dvakrat iskal listnico. Ali naj jo spravim v hladni žep, ali kaj? — Poglejte, tam sedi Rus.

— Kje, kje? Slišite, ali ne bo vrzel bombe na nas? — Mogoče, da je lačen, gospoda, vi pa bujajte vanj. Kaj mislite ali bi ne bilo na mestu, da mu ponudimo kaj denarja?

— Nema proč od njega! Nemci so mu jo že pošteno zasolili, da ga zdaj ne bi. . .

Francoz ga z usmiljeno, ali z lahko seneo strahu prime za roko Japonce ga nežno, s tajnim sočutvom v ozkih očeh gladi po ramni, nekdo mu ponudi cigaro, a nečdo se zapne do vratu. Skrbna mati je objela Alfreda in Madleno, ki sta plakala ter ju peljala domov, sopihajoč kot remorker.

— Ali so vas zelo mučili boljševiki? — je vprašal dobri Japonci. — Povejte, ali je resnica, da so jedli v Moskvi pse in miši? — Razjasnite nam, zakaj je vrzel ruski narod s prestola Nikolajja, pa izvolil Ljlenina in Trockega? Ali sta ta dva boljša? — A kaj je to "podkup"? Ali je to kakana pijača, ali ples?

— Ali je res, da so pri vas ropali Safe de-posite? Ali je to — mislim, — samo ena od tisoč laži, ki jih širijo neprijatelji Rusije. . . Ali je resnica, da ruski delavci, kakor hitro mu zapoješ internacionalo, začne obešati na laterne mimoidoče ki imajo zlikane srajce in očala?

— Ali je resnica, da so nekateri Rusi kupovali funt sladkorja po petdeset rubljev, a prodajali so ga za tisoč?

— Povejte nam, ali je resnica, da so postavili razbojniku Razinu na glavnem trgu spomenik?

— Glejte, jaz sem pa slikal, da imajo buržujske klase skrivno, strašno navado, da delavcu, ako ga zgrabijo, pregrizejo arterijo in pijejo gorko kri. — doktor. . .

— Gori! — Zakriči nenadoma Rus in udari s pestjo, težko pol puča, po mizi.

— Kaj gori? Kje? Moj Bog. . . a mi sedimo tukaj. . .

— Duša gori v meni! Vina, ej, natakaj, kamariere, fijakar, ali kako te imenujete? Privleci vina čim brže! Vse pogostim! Ali hočete razumeti hrepenenje moje duše? Ali se smete zagledati v brezdno kaotične, na novo ustvarjene slovanske duše? Daj vsem bokale! Ej, majčica!

Legal je vedno bolj gost, temnosiv somrak.

Rus, strašen, skušnjar, držeč v eni roki steklenico Pommerskeca, a s pestjo druge roke grozeč inozemskemu nebu, je govoril:

— Ali veste, kaj govorite? — Pljujem na takšno vaše sočustvo vanje! Ali ste pomislili, koliko krvi ste me stali vi vsi, koliko življenja ste mi vzeli! Ti nemški gobce, koga si mi poslal iz Zimmerwalda? Ali se tako vojskuje? A ti, žabar tam. . . "Mon ami, i mon ami, bon i bon", a ti sam si vzel in izročil boljševikom Krim in Odeso! — Ali je to fratermité? Ali morem, da to pozabim? Ali misliš, da bom pozabil nate, ki si mi poslal svoje nosate kitajske vrage, da naš Kremenlj pogonijo in more našo drago Rusijo? A ti, Madžar, tudi ti si krasen: tebi pristojna, da vzgaješ z mišjimi pastmi, da plešeš čardaš, — zakaj pa si se vrzel v caristično revolucijo, da sede na prestolihi Bele Kuni, vrag jih odnesi! Odgovori! Oh, grenko mi je z vami, zoprno! Lahko pijete z menoj moje vino, kolikor vas je volja, ali da bi razumeli moje dušo?! Tam gori, bratje! Zakopal sem svojo mladost, svoj radost v hladno zemljo. . . Umrljem in bodo me pokopali, kot da nisem živel nikoli na svetu! . . .

In še dolgo se je v zapuščeni "kursali", ko so se vsi po vrsti po prstih razšli — še dolgo se je razlegalo vzdihanje in ječanje polprijanega človeka, nerazumljivega in ponižanega, Dolgo je tako ležal, neumljivo, neupokojena duša, položivši glavo na oslabljene roke, dokler ni prišel maitre d'hotel.

— Gospod, tu je račun! — Kaj? . . . Izvolite! Rus mora plačati za vse! Prejeli boste denar v redu.

Gospod Wrangel imajo polnomoč.

Iz Belgrada prihajajo poročila, da grozi Wrangel z odtegnitvijo — naše drž. podpore onim ruskim beguncem, ki se načelo javiti njegovim inspektorjem za pohod v Rusijo. Prva nesramnost je ta, da ruski begunci sploh kako podporo dobivajo, ko "nima" vlada zobenega denarja n. pr. za naše invalide; druga nesramnost je, da vlada podpira potom groženje za odtegnitev podpore. Wranglove blazne načrte. Vlada bo take vesti seveda demateriala, ampak ne bo drugače, kot da se bo naš boj proti Wranglu nadaljeval tudi v znamenju boja proti nji. Gospod Wrangel našega ljudstva ne bo dolgo izzival, pa niti če ga bo podpiralo deset takšnih naših koruptivnih vlad.

Najden utopljenec.

Pri Vevah so potegnili iz Ljubljane že dalje časa pogrešanege narednika 40. pešpolka Matka Visočnika. Najbrž je izvršil samomor.

Dr. Ivan Tavčar:

VISOŠKA KRONIKA.

1695.

(Nadaljevanje.)

Tik studena se je kurilo in nekaj loncev je stalo pri ognju. — Pršla sva torej k južini, in Lukež si je že mel roke, ker mu je iz loncev prav prijetno dišalo. Pri družbi je bila še druga starica, o kateri dosedaj še nisem ničesar zapisal, katera pa je vzbuja najino posebno radovednost. Vedla se je namreč prečudno, da ne zapišem prepokljivo. Kaj takega se ni ne prei, ne pozneje doteknilo mojega pogleda, dasi sem prehodil veliko sveta in dasi sem bil v vojnah na Laškem in na Ogrskem, kjer je vodil, kakor sem že zapisal, armade naš gospod Eugenia.

Ta ženska je nosila zakrpano obleko in gotovo je žvela v pomankanju in revščini. Tedaj pa je bosonoga skakala in plesala da je bila v obraz vsa potna in da ji je vse telo tičalo v vodi. Najin prihod ni čisto nič motil; plesala in skakala je, kakor bi šlo za življenje.

Odložila sva bisagi ter legla v travo. Ena mlajših žensk, katera je bila po moji sodbi ciganskega rodu, je položila prst na usta, da bi molčala.

Starki pa je postalo prevroče. Zatorej je med skakanjem pričela metati obleko raz sebe. Pri vsakem kosu je zakričala: — Čigava je ta obleka? — Ciganka je točno odgovarjala: — Našega ljubelega Jezusa.

Že sem se tresel, da bo ostudna grešnica do nagega odmetala svoje oblečilo; pa jo je ples vendarle premagal. S penecimi ustni in z zabuljenim očesom je omahnila, padla po tih ter obležala kakor mrtva.

Ta ženska mi ni neznana. — Je šepetala Lukež. — Skakavka je, Špela Ocepokova! V svojih mladih letih sem bil sam skakavec in t. krat smo se pri plesu dostikrat do gola slekli.

Nato se je obrnil hlapec do starke pri kosku, katera se ni doti brigala za početje Špela Ocepokove, ker je bil očitno že navajena takih prizorov.

Ohtano, — jo je ogovoril, — stara Pasaverica! Glej no, da še živíš! Delaš dobre kupčije?

Kupčije! — je vzdihovala starica. — Ljuba duša, kje naj bi jaz jemala dobre kupčije! Poje mi jih že sedemdeset in pet! Kaj pa misliš? Pasaverica ni več trdna, Pasaverica že koraj leze!

Ali tistega mazila — je vprašal Lukež, — boš pa še vendar kaj imela v kosu?

Zatogotila se je ter brodira z roko po svojem kosku: — Kje čem vzeti mazila? Ko je bila še nemška vojna, ko je gospod Tilly kosil na travniku človeškega življenja, tiste dni se je še do dobilo človeške masti, ker so bili mrličji cenejši ko hruske v jeseni! Takrat sem prišla v kraje, kjer je na vsak korak ležalo človeško truplo, dezertirji pa so klali tudi ženske in otroke, tako da se je človeška mast kaj lahko dobila. Ljuba duša, kje pa naj jo danes dobim? Za Lupčevceve z mazili so slabi časi. — Bog se nas usmili!

Hlapec Lukež ni odnehal. — Nekaj že še nosiš s sabo. — Zarnala je: — Vse skupaj, kar nosim s sabo, ni skoraj nič vredno in malo. Kdo kaj takega kupi. Tu imam res nekaj lepih podčoč, katere je blagoslovil sam škof v Pasavu. Pa vse to ne gre po vaših dolinah. Verjamim mi, da je tako, da dosti krat nimam niti vinarja denarja. Tudi danes ga nimam.

Tu se je plaho ozrla po mlajših svojih tovarišicah, kateri sta se porogljivo smejali njenemu govoru. Nato se je sklonila k meni ter dejala tiho: — Zate bi morda nekaj imela.

Brodira je po svojem kosku ter izveklela iz njega obširna zavitek. — Če prav sodim, si z Visokega. Tam je denar. — Skrivnostno je dostavila: — Izpovedni listki so. Ponarejeni so, ali oddajo se lahko. Če jih pomešaš z onimi, katere oddajajo za družino. Povem ti, da se prav radi kupujejo, ker je le sitno, če moraš letati okrog izpovednice. Horda jih kaj kupiš? Nisoo predragi.

Z velikim ogorčenjem sem zavrnil hudobno ponudbo, ker nisem hotel, da bi prišel sin v sramoto, kakor je prišel v njo oče na Visokem. — Videl sem, da je bila vsa ta družba tu pred mano popačena, malo pridna in božji družbi nevarna.

Hlapec Lukež se je znova oglašil: — Nekdaj si s platnom kupčevala.

Pobahala se je: — Kupčujem še tudi. Od tega imam sebe in vnukinjo - siroto. Tu mi je edina tolažba v starosti. Porogljivo je nadaljevala:

— Pa nisem tako nespametna, la bi nosla platno pogorah ali pa je celo denar, s katerim ga plačujem. Pasaverica je poštena in Pasaverica pozna vse pogorje. Vsa moja trgovina gre skozi roke Jeronima Oblaka iz Žirov. Kar sem kupila, prineso ljudje v Loko, kadar pride Oblak tja s svojimi tovarom. Ta prevzame in plača, ker so moji denarji vsi pri njem založeni. Potem mi pa stovori blago do Donave, do nemškega Pasava. Oj, ne, nisem taka kravica, da bi denar po teh gozlovih s sabo vlačila! — Tu je zmagonosno pogledala mlajši svoj tovarišici, katera ima se je kar videlo, kako pazljivo vlečeta v se njene besede.

Tedaj se je prebudila skakavka, Špela Ocepokova. Nekam kralno je pogledala okrog sebe, vzela v roke leseno skledico, si natočila varjo vode ter jo izpla.

Ciganka je je radovedno vprašala: — Kaj je bilo?

Slabe volje je odgovorila Špela: — Kaj naj bi bilo? Nič ni bilo! Nege me bole in hudo žejo imam. — to je vse.

Nato je govorila sama sebi: — Bog ni več z nami, Bog nas je zapustil in objubljena dežela je ostala za nami. Iskati mi bo zemlje, v katero naj bi se pogreznila. — Nekdaj, ko si skakala, ko si plesala, da so ti kosti pokale, in ko nisi na drugega mislila, ko na ljubelega Jezusa, se ti je, če si od plesa omedlela in obležala na zemlji, ljubi ta Jezus vselej prikazal. Sedel je n zlatih oblakih in okoli njega so sedeli srebrni angeleci. Gospod pa nam je govoril: Tukaj mora stati moj tempelj! In kako smo jih postavili tempelje! Sto in več smo jih postavili, dokler niso prišli ti peklenški služabniki, ti hudobni škofje, ter nam upepelili streho za streho. Da bi jih al dnjbiddd za streho. Da bi jih dal ljubi Jezus na sodnji dan do krvi bičati! Ko so bili požgnani tempeljni, izostal je naš ljubi Jezus in nikdar več se nam ne prikaže. Hov! — Hov!

Zalostna je bila in zajokala je: — Kako naj potemtakem uboga ženska živi? Pobiram sicer za Mekinje, in gospa mati mi je dala pismo z velikim pečatom. Ali mišče nič ne da. Ti kraji so trdi in usmiljenj ane poznajo. Na

Kaj sem tudi hotel storiti? Lukež je sicer grdo gledal, ker se tudi sam ni ogibal zganja. Ali ta ženska, ki ima gotovo zveze s hudicem, nam lahko veliko škoduje, bodisi da nam zagovori brejkrovno, bodisi da nam napravi črne oblake in točo, katera potem vse razbije, kar je bilo sejanega.

Hvalila me je in klicala name vse milosti izveličanih skakavev ki so nekad na svetu postavljali tempelje in plesali v čast ljubele mu Jezusu.

Kaj sem tudi hotel storiti? Lukež je sicer grdo gledal, ker se tudi sam ni ogibal zganja. Ali ta ženska, ki ima gotovo zveze s hudicem, nam lahko veliko škoduje, bodisi da nam zagovori brejkrovno, bodisi da nam napravi črne oblake in točo, katera potem vse razbije, kar je bilo sejanega.

Turške razmere na Koroškem.

"Freie Stimmen" prinašajo iz Velikovega obširnega dopisa, ki poroča z zadovoljstvom in skrajnim cinizmom o novem nasilstvu nad koroškimi Slovenci. Vse kaže, da gre tu za organizirano nasilstvo, ki hoče po zgledu fašistov zatreti vsak poskus Slovencev za obnovenje njihovega narodnega življenja. Ker še nimamo podrobnostejšega poročila z naše strani, pri našamo del zgoraj omenjenega članka v prevodu. Dovolj je znatno, da niti ne potrebuje obširnejšega komentarja. Glasi se: "V nedeljo 12. aprila je partično prebivalstvo v množicah izletelo v Grebinijski Klošter vinčarji in Nemci, socialni demokraci, velenemci in bauerbundlerji, kajti tam naj bi se vršilo, kajpada zborovanja po § 2 z župnikom-hujskačem Poljanecem kot govornikom. Poljanec! Kdor ne ve, kdo je ta mož in kaj hoče, ta se ne bo mogel razumeti, da to ime lahko spravi toliko ljudi pokoncu. Poljanec sicer ni prišel, pač pa dva druga, dva Jugoslovana tukaj docela tuja, neki du-

Kras pojdem — tam žive še dobri ljudje.

Tu jo je hlapec Lukež nekoliko podražil:

— Ko so ti prodali moža benečanski Rebečki, ti je vendar še nekaj ostalo? Nikar se ne delaj, gotovo imaš vstih še nekaj eckinov!

Pozneje mi je Lukež razložil, da je bil Špela Ocepokove mož obojen v dolgoletno zapore in da so ga vsi visoki stanovi, ki vse modro premišljajo, prodali za trideset dukatov benečanski republik. Ta ga je z verigami prikotala na galero, da je moral goniti težka vesla. Take je nastal dvojen blagoslov: hudodelec je moral delati, nedolžni rodbini pa se je izplačalo, kolikor niso vzeli visoki stanovi od tistih dukatov. Ves, malo je dežel, kjer bi tako krbeli za prebivavce, kakor skrbe za nas kranjski deželni stanovi, katerim ne odide nebeško plačilo!

Ali beneški dukati so Ocepokovo grdo razkačili.

— Ti pes ti! — je vpila. — Ti lajaš name, ko ti vendar nisem nič naredila! Ti garjev pes ti! Stara sem, pa upam, da vendar še doživim "Ah!" Prišlo je tudi do posameznih spopadov, ki bi se jim bili lahko in bolje izognili, ko bi prireditelji sprico varnega položaja to hoteli. (Ali je še mogoča ogabnejša hinavščina?) Ali so prireditelji iz kljubovalnosti, nevednosti ali nameroma povzročili spopade, se danes še ne da dognati, ampak da bi se bili dali ob pametnejšem postopanju prirediteljev prepričati, bo vsak očitvece priznal. (Seveda nehati zborovati! Sijajna logika! Nemci izživajo napadajo Slovenci mirni, ne reagirajo ali krivda je ipak pri teh). Zaradi meteža so bili prostori že pred otvoritvijo zborovanja odzandarmerije izpraznjeni. Na dvorišče so bili še nekateri računji izza jugoslovske zasedbe med koroško in jugoslovske mislečimi Slovenci na običajen (!) načina poravnani. (Kaj se pravi "običajen" način, ve vsak, kdor se se spominja na tolovajske napade, požige in trpinčenja zavodnih Slovencev po plebsicitu. Zato nam odkriva cinizem, s katerim se piše o teh stvareh, vse propalosti nemškutarstva in nemštva na Koroškem). Narod proti narodu! kako ogaben pogled, ampak sad neprestanega hujskanja, uprizorenega pred oči oblasti od strani duhovščine. (Zalibog je pritisk na duhovščeno tako hud, da jih ima le prav malo poguma, javno nastopiti za pravice Slovencev. Tem večja je zloba, s katerim se, duhovščini podtika krivda nad lopovščinami, ki jih vzpirarja nemškondicijsionalna svojat.) Poljanec res da ni prišel; tudi župnik Grebinijskega Kloštra, ki je razposlal vabila na zborovanje in dal prostor na razpolago, se ni pokazal; nekaj drugih jugoslovskih hujskačev je teklo pred razkačeno množico, kakor od psov zasledovani zajci preko polja samo eden (!) ki bi imel govoriti, je bil na nemil način prijet. Vendar ga je rešila treznost vočine. Lepo niso bili prizori, ki so se nam nudili (ampak sram vas vsejedno ni ker sramu ne poznate!) a privoščili bi bili onim, da bi jih videli, ki se so zanj odgovorni. (O vse več je jim privoščili!) Ali naše svetne in duhovske oblasti res ne morejo več zabrati take eksplozije? Žandarmerija ne more postaviti razdrzeno in najgloblje ogorčeno ljudstvo. (Kdor drugi je zbral veliko število, so priložili poveljnika žandarmerije, ki ročevalčevega kova!) Ampak dol je došel z 12 možmi, da naj pozove zborovalce, da se razidejo, ne zgodi se robenemu nič zalega, a zborovanja po § 2 se več ne bo. do trpela. Zahteva je bilo kratko malo odklonjena. Nato so zahtevali koroški patriotje, da se priustiti 20 njihovih zaupnikov k b, ki ker mu nočejo sami peti pogrebne pesmi, so iredentarji.) Če ječa dva stražnika, neki duhovnik in domač kmet sta jim trdo vratno branila vstop. Radi tega je prišlo do prepira. Stražnika sta bila vržena ob stran in skozi odprta duri se je nutil množici jamemo. V spominu nam je obna-

NAJPOPOLNEJŠI OTROK V NEW ORLEANSU. Na sliki vidite malo Mary Louise Bobb iz New Orleansa, ki je po mnenju tamošnjih zdravnikov najpopolnejši in najlepši otrok v mestu.

pogled na kolekcijo izdajalec, povečajočih svoje oči in pozdravljaj s progljivim "Ah!" Prišlo je tudi do posameznih spopadov, ki bi se jim bili lahko in bolje izognili, ko bi prireditelji sprico varnega položaja to hoteli. (Ali je še mogoča ogabnejša hinavščina?) Ali so prireditelji iz kljubovalnosti, nevednosti ali nameroma povzročili spopade, se danes še ne da dognati, ampak da bi se bili dali ob pametnejšem postopanju prirediteljev prepričati, bo vsak očitvece priznal. (Seveda nehati zborovati! Sijajna logika! Nemci izživajo napadajo Slovenci mirni, ne reagirajo ali krivda je ipak pri teh). Zaradi meteža so bili prostori že pred otvoritvijo zborovanja odzandarmerije izpraznjeni. Na dvorišče so bili še nekateri računji izza jugoslovske zasedbe med koroško in jugoslovske mislečimi Slovenci na običajen (!) načina poravnani. (Kaj se pravi "običajen" način, ve vsak, kdor se se spominja na tolovajske napade, požige in trpinčenja zavodnih Slovencev po plebsicitu. Zato nam odkriva cinizem, s katerim se piše o teh stvareh, vse propalosti nemškutarstva in nemštva na Koroškem). Narod proti narodu! kako ogaben pogled, ampak sad neprestanega hujskanja, uprizorenega pred oči oblasti od strani duhovščine. (Zalibog je pritisk na duhovščeno tako hud, da jih ima le prav malo poguma, javno nastopiti za pravice Slovencev. Tem večja je zloba, s katerim se, duhovščini podtika krivda nad lopovščinami, ki jih vzpirarja nemškondicijsionalna svojat.) Poljanec res da ni prišel; tudi župnik Grebinijskega Kloštra, ki je razposlal vabila na zborovanje in dal prostor na razpolago, se ni pokazal; nekaj drugih jugoslovskih hujskačev je teklo pred razkačeno množico, kakor od psov zasledovani zajci preko polja samo eden (!) ki bi imel govoriti, je bil na nemil način prijet. Vendar ga je rešila treznost vočine. Lepo niso bili prizori, ki so se nam nudili (ampak sram vas vsejedno ni ker sramu ne poznate!) a privoščili bi bili onim, da bi jih videli, ki se so zanj odgovorni. (O vse več je jim privoščili!) Ali naše svetne in duhovske oblasti res ne morejo več zabrati take eksplozije? Žandarmerija ne more postaviti razdrzeno in najgloblje ogorčeno ljudstvo. (Kdor drugi je zbral veliko število, so priložili poveljnika žandarmerije, ki ročevalčevega kova!) Ampak dol je došel z 12 možmi, da naj pozove zborovalce, da se razidejo, ne zgodi se robenemu nič zalega, a zborovanja po § 2 se več ne bo. do trpela. Zahteva je bilo kratko malo odklonjena. Nato so zahtevali koroški patriotje, da se priustiti 20 njihovih zaupnikov k b, ki ker mu nočejo sami peti pogrebne pesmi, so iredentarji.) Če ječa dva stražnika, neki duhovnik in domač kmet sta jim trdo vratno branila vstop. Radi tega je prišlo do prepira. Stražnika sta bila vržena ob stran in skozi odprta duri se je nutil množici jamemo. V spominu nam je obna-

sanje žendarjev v Škocjanu in pri raznih drugih prilikah, kjer so se obnašali več kot pasivno). Kaj je tudi do posameznih spopadov, ki bi se jim bili lahko in bolje izognili, ko bi prireditelji sprico varnega položaja to hoteli. (Ali je še mogoča ogabnejša hinavščina?) Ali so prireditelji iz kljubovalnosti, nevednosti ali nameroma povzročili spopade, se danes še ne da dognati, ampak da bi se bili dali ob pametnejšem postopanju prirediteljev prepričati, bo vsak očitvece priznal. (Seveda nehati zborovati! Sijajna logika! Nemci izživajo napadajo Slovenci mirni, ne reagirajo ali krivda je ipak pri teh). Zaradi meteža so bili prostori že pred otvoritvijo zborovanja odzandarmerije izpraznjeni. Na dvorišče so bili še nekateri računji izza jugoslovske zasedbe med koroško in jugoslovske mislečimi Slovenci na običajen (!) načina poravnani. (Kaj se pravi "običajen" način, ve vsak, kdor se se spominja na tolovajske napade, požige in trpinčenja zavodnih Slovencev po plebsicitu. Zato nam odkriva cinizem, s katerim se piše o teh stvareh, vse propalosti nemškutarstva in nemštva na Koroškem). Narod proti narodu! kako ogaben pogled, ampak sad neprestanega hujskanja, uprizorenega pred oči oblasti od strani duhovščine. (Zalibog je pritisk na duhovščeno tako hud, da jih ima le prav malo poguma, javno nastopiti za pravice Slovencev. Tem večja je zloba, s katerim se, duhovščini podtika krivda nad lopovščinami, ki jih vzpirarja nemškondicijsionalna svojat.) Poljanec res da ni prišel; tudi župnik Grebinijskega Kloštra, ki je razposlal vabila na zborovanje in dal prostor na razpolago, se ni pokazal; nekaj drugih jugoslovskih hujskačev je teklo pred razkačeno množico, kakor od psov zasledovani zajci preko polja samo eden (!) ki bi imel govoriti, je bil na nemil način prijet. Vendar ga je rešila treznost vočine. Lepo niso bili prizori, ki so se nam nudili (ampak sram vas vsejedno ni ker sramu ne poznate!) a privoščili bi bili onim, da bi jih videli, ki se so zanj odgovorni. (O vse več je jim privoščili!) Ali naše svetne in duhovske oblasti res ne morejo več zabrati take eksplozije? Žandarmerija ne more postaviti razdrzeno in najgloblje ogorčeno ljudstvo. (Kdor drugi je zbral veliko število, so priložili poveljnika žandarmerije, ki ročevalčevega kova!) Ampak dol je došel z 12 možmi, da naj pozove zborovalce, da se razidejo, ne zgodi se robenemu nič zalega, a zborovanja po § 2 se več ne bo. do trpela. Zahteva je bilo kratko malo odklonjena. Nato so zahtevali koroški patriotje, da se priustiti 20 njihovih zaupnikov k b, ki ker mu nočejo sami peti pogrebne pesmi, so iredentarji.) Če ječa dva stražnika, neki duhovnik in domač kmet sta jim trdo vratno branila vstop. Radi tega je prišlo do prepira. Stražnika sta bila vržena ob stran in skozi odprta duri se je nutil množici jamemo. V spominu nam je obna-

ZAHVALA.

Ladysmith, B. C. Canada. Tukajšnji društvi št. 109 SNPJ Orcl in dr. sv. Nikolaja št. 268. MHZ sta priredili dne 22. aprila koncertno prireditev in ples v prid stradajočega ljudstva v sovjetski Rusiji.

Cisti prebitek znaša \$253.77 — katero svoto smo poslali na list Znanje, 2741 W. 22nd St. Chicago, Ill.

Hvala vsem, ki so se udeležili veselice in kateri so kaj darovali. Posebno hvalo pa izrekamo gospe J. Popović, ki je pridno prodajala cvetlice in nabrala precejšnjo svoto.

V imenu stradajočega naroda v Rusiji izrekamo prščno zahvalo. Odborniki:

- Joseph Pečjak; Joseph Uloga; John Popović; John Grubačević; Joseph Miller. (1x)

NAZNANTLO.

Tužnim srecem naznanjam vsem sorodnikom in znanem žalostno vest, da nas je po dolgi in mučni bolezni zapustila naša mati

Marija Merhar, gostilničarka v Prigorici, št. 19 pri Ribnici. Umrla je 5. aprila ob desetih zjutraj v starosti 68 let. Pokojnica je bila skrbna gospodinja in blaga mati. — Ljuba mamica, počivaj v miru v svoji rodni zemlji, ker spila si čašo trpljenja na tem svetu, za trpljenje tužnomilo, Bog Ti večno daj plačilo!

Zalujoči ostali: Mrs. Angela Miller, hči.615 E. P. Ave., Anaconda, Montana; Mrs. Mary Miller, hči v Alaski; Frank in Matt, sinova v Butte, Montana; Rozalija in Karol, v Starem trgu. (2x)

in zavest, da stojte za njimi in čutijo z njimi srečnejši bratje v svobodni domovini. Naša dolžnost je, da jih v tem upu ne varamo, da jim nudimo dejansko in moralno pomoč. Koroškimi Nemcem pa kličemo: Ne zabite, da so nemške manjšine tudi pri nas. Mi se zavedamo dolžnosti, ki jih vsaka država do svojih državljanov pa naj bodo te ali one krvi.

ADVERTISEMENTS.

Pozor, potniki!

Potniki, ki prihajajo v New York, kaj lahko postanejo žrtve reznih zakotnih agentov, katerih je v New Yorku vse polno. Ko pride potnik iz vlaka, ga obsejajo taki agenti in vsak ga hoče vzeti s seboj. Ako potnik reče, da je namenjen k nam, bo agent rekel, da je on naš zastopnik ter ga pelje v svojo pisarno. Tam potnik šele spozna, da ni prišel na pravo mesto. Če ima pri nas že aro in agentu to pove, mu jo agent takoj povrne. V takem slučaju bi nas agent seveda moral o tem obvestiti, da mu povrnemo izplačano aro; toda tega ne stori. Kako si tedaj tak agent povrne tak izdatok? Potnik mu ga plača na ta ali oni način in največ pri izmeni denarja.

Takih slučajev je bilo zadnje 4 mesece že 50. Potniki so prišli v New York v namenu, da gredo k nam, pa so bili zapeljani v drugo pisarno. Agent jim je aro, katero so nam poslali, povrnil, pa jih je na drug način prevaril še za večjo svoto.

Vsakdo naj tedaj pri prihodu v New York pripne naš gumb na vidnem mestu, da ga bo naš zastopnik spoznal. Ako našega zastopnika ne bi bilo na postaji, nas pokličite na telefon, ali pa prosite železniškega uradnika ali policajca, da nas pokliče. Naš telefon je Cortlandt 4687. Pred svojim odhodom vedno pišite, po kateri železnici in vlakom pridete in naš zastopnik vas bo gotovo pričakoval na postaji.

Frank Saksler State Bank.

SLOVENSKA BANKA Zakrajšek & Česarek 76 - 8th AVENUE, NEW YORK, N.Y. (med 15. in 16. cesto) pošilja denar v Jugoslavijo, Italijo itd.; prodaja vozne listke za vse važnejše črte; izvaja notarska posla, ki so vezani z starim krajem. — Cene vedno med najnižjimi. — Telefon Watkins 7527

VAŽNO ZA GOSPODINJE IZšla je nova kuharska knjiga VARČNA KUHARICA Strokovnjakinja, ki je sestavila to knjigo, je polagala važnost nato, kako pripraviti bolj ukusna jedila z manjšimi stroški in s skromnimi sredstvi. Knjiga je trdo vezana, stane \$1. Slovenic Publishing Co. New York

Peť vzrokov, zakaj naj si nabavite Električni lonec za lim. Ohrani isto gorkoto. Toploto je lahko izpremeniti. Lim je vedno pripravljen za uporabo. Ogenj ni odprt—všed tega nevarnost požara zmanjšana. Frisťobina za zavarovalno manjša kot pri odprtem plamenu. The New York Edison Company At Your Service General Offices: Irving Place and 15th Street

ADVERTISEMENTS. Naprodaj je farma 40 akrov; pol je izčiščenega, ostalo gozd in pašnik. Hiša je zidana, klet, več sadnih dreves. Cena — \$1200; takoj se plača \$900. — O. M. Strumble, Trenary, Mich. KJE JE moja sestra Ivana Omerisa, doma iz Rakitne, ki je odpotovala v Zedinjene države pred 25. leti? Zadržaj njeno pismo sem prejel pred 20. leti iz New Yorka, kjer je bila omožena z nekim konduktorjem, pozneje pa nisem več slišal o njej. Prosim rojake, če kdo ve za njo, da mi javi ali naj se pa sama oglasi. Jakob Omerisa, Cesta na Leko, 4, Ljubljana, Jugoslavija. (2x) Zastopniki "Glas Naroda" kateri so pooblašeni pobirati naročnino za denar "Glas Naroda". Vsak zastopnik izza potrdilo za svoto, katero je prejel in jili rojakom pripočamo. Naročnina za "Glas Naroda" je: Za celo leto \$6.00; za pol leta \$3.00; za štiri mesece \$2.00; za četrť leta \$1.50. San Francisco, (Cal.): Jakob Lausth, Denver, Colo.; Frank Skrabec. Pueblo, Colo.: Peter Cullig, John Gern, in Frank Jahesh. Salida, Colo.: Louis Costello. Indianapolis, Ind.: Alois Rudman. Tulsa, Ind.: Lambert Bolskar. Aurora, Ill.: J. Verbič. Chicago, Ill.: Joseph Blisu in Joe. Bevič. 'Olet, Ill.: Fr. Bambuš, John Zaletel, La Salle, Ill., Jos. Spellich. Jenseouth, Ill.: Frank Augustin. North Chicago, Ill.: Anton Kožal in Math Ogrin. Springfield, Ill.: Matija Barborich. Waukegan, Ill.: Frank Pečovšek. Franklin, Kans. in okolice: John Reppow. Baltimore, Md.: Fr. Vodopivec. Chisholm, Minn.: Frank Govže. Ely, Minn.: Jos. J. Peshel. Svelich, Minn.: Louis Govže. Gilbert, Minn.: Louis Vesel. Hibbing, Minn.: John Povše. Virginia, Minn.: Frank Hrovatich. St. Louis, Mo.: Mike Grabrian. East Helena, Mont.: Fr. Hrelita. Klein, Mont.: Gregor Zobeč. Gowanda, N. Y.: Karl Sternisha. Little Falls, N. Y.: Frank Masla. Sarberton, O.: A. Okolish. Cleveland, O.: Janko Pleške, Jakob Resnik in Chas. Karlinger. Colliwood, O.: Math Slapnik. Lorain, O.: Louis Balant in J. Kumbš. Niles, O.: Frank Kogovšek. Youngstown, O.: Anton Kikelj. Ambridge, Pa.: Frank Jakše. Jesserone, Pa.: Louis Hrovat. Broughton, Pa.: Anton Ipravec. Soudine, Pa.: John Demshar. Conemaugh, Pa.: J. Brezovec in Vito Rovaniček. Claridge, Pa.: Anton Kozogor in A. Jerina. Dunlo, Pa.: Athon Oshaben. Export, Pa.: Louis Supančič. Forest City, Pa.: Math Kanab. Farrell, Pa.: Jerry O'Pon. Imperial, Pa.: Valentin Petermet. Greensburg, Pa.: Frank Bvjak. Irwin, Pa.: Mike K'čšek. Johnstown, Pa.: John Polane. Luzerne, Pa.: Anton Goslin. Joydel, Pa.: Anton Malovrh. Stanton, Pa.: Frank Senzner. Moon Run, Pa.: Frank Ziaček, Frank Podmurek. Pittsburg, Pa.: U. Jakoblich, Z. Jakšhe, Vanc. Arb in Ig. Magister. Ralphton, Pa.: Martin Korošič. Reading, Pa.: J. Pezarc. Rockwood, Pa.: A. Hočevar. Steelton, Pa.: Anton Hren. Tottle Creek, Pa. in okolice: Frank Schiffrer. West Newton, Pa.: Joseph Jovan. White Valley, Pa.: Jurij Previč. Willock, Pa.: J. Petermel. Coneton, W. Va.: Frank Koelan. Milwaukie, Wis.: Jos. Trafnk. Sheboygan, Wis.: H. Strellin. West Allis, Wis.: Frank Skok. Reek Springs, Wyo.: Louis Tauchar in A. Jstin. Poleg gori navedenih so pooblašeni pobirati naročnino tudi vsi tajniki J. S. K. J.

